

VÄRMLANDS ANOR

Nr 4 Dec 2017

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

Årgång 34

Mellankvarns mjölnarbostad är hembygdsgård för Kristinehamn och Varnum. Bostaden är enligt Axel Em Löfs anteckningar från början av 1700-talet. Under hembygdsgårdens första år bodde ännu den siste mjölnaren, L G Kolmodin, på gården.

På övervåningen visas beredning av lin och ull. Ett rum visar en gammal skolsal. Nedervåningen är inredd som ett enklare hem. Köket visar en enklare miljö från 1700-talet. Huset är inrett med dåtidens möbler samt kuriosa. Foto: Kurt Eriksson.

VärmlandsAnor

Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa. Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

ISSN 1400-1047 Upplaga 1700 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare och redaktör

Carl-Johan Ivarsson, Finnögatan 4 B, 614 33 Söderköping
Tel 070-2253245, redaktor@varmlandsrotter.se

Layout

Kerstin Osterman, KEOZ, Skattkärr

Tryck

City Tryck i Karlstad AB

Föreningsfakta

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningens adress

c/o Lars-Göran Jansson, Ingalills väg 10,
656 38 Karlstad. Tel. 054-83 75 81
E-post: ordförande@varmlandsrotter.se
Organisationsnummer 873201-6897

Medlemsfrågor

Thore Jansson: medlem@varmlandsrotter.se

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 150 kr för ordinarie medlem och 50 kr för familjemedlem (2017) till svenskt plusgiro 46 96 60-5. Medlemmar i Norge betalar 200 norska kronor till norskt postgiro 7877 08 16652.

Hemsida och e-mail

www.varmlandsrotter.se
e-mail vsf@varmlandsrotter.se

Föreningens styrelse

Ordförande Vakant

Vikarierande ordförande Lars-Göran Jansson,
Ingalills väg 10, 656 38 Karlstad. Tel. 054-83 75 81

Sekreterare Gunnar Jonsson, Sveavägen 6 C,
66141 Säffle. Tel. 0533-105 59

Kassör Thore Jansson, Västra Ingersby 101,
686 94 Rottneros, Tel. 070-190 45 93

Ledamöter

Eva Lejrin, Orrholmsgatan 3, lgh 1603,
652 15 Karlstad. Tel. 070-6859960

Monica Löf, Floravägen 24, 663 33 Skoghall.
Tel. 054-51 73 10

Sonja Skagerud Östlund, Cederroths väg 1,
663 33 Skoghall. Tel. 054-51 73 34

Kjell Hasselroth, Stor Ingmars väg 13, 653 46 Karlstad,
tel. 054-566303

Britt-Marie Johansson, Bokliden 41, 667 33 Forshaga,
tel. 054-872344

Bengt-Åke Svenningsson, Ovanmyrsgatan 11,
654 69 Karlstad, tel. 054-837595

INNEHÅLL

- 3 **Samuel Christoffer Hedengran - Kristinehamns okände mångsysslare**, av Kurt Eriksson
- 5 **Kaplan Hedströms svärfar**, Hans Kihlström
- 10 **Gertrud Olsdotter, familjen Larsson och emigrationen till Amerika**, Britt-Marie Johansson
- 13 **Inspelade i Värmland 1946-1963 – ett Dialekt- och Folkminnesprojekt**
- 14 **Cajsa Jansdotter och smittkoppsepidemin på Hammarö**, Märta Sjöberg
- 16 **Ordförande har ordet**
- 17 **Årsmötet - kallelse och årsmöteshandlingar**
- 18 **Mitt liv som kontaktperson i Kristinehamnsgruppen**, Gunnel Larsson
- 19 **Släkt med Geijer – från skröna till sanning**
Janet Menard Clarke
- 20 **Antavla nr 212**
- 22 **Ur andra medlemsblad**
- 22 **Antavla nr 213**
- 24 **Vårens program 2018**

Redaktörens ruta

En av mina uppgifter som redaktör är att läsa andra släktforskarföreningars medlemsblad. Tyvärr måste jag säga, att jag sällan blir särskilt imponerad. Vare sig innehåll eller utformning lockar till läsning i många fall. Ibland kan bladet vara rikt på färgbilder, medan innehållet är intetsägande och av tveksam kvalitet. Ofta är redigeringen amatörmässig och man har inte kostat på sig att använda ett layoutprogram.

Fem föreningar i Örebro län producerar sammanlagt 32 sidor per år i sin gemensamma tidskrift, som i och för sig är trevlig att bläddra i. VärmlandsAnor omfattar 96 sidor varje år. Kanske en orättvis jämförelse?

Nu har jag kanske förargat någon läsare, men min poäng är att jag vet att många av er som är medlemmar har er enda kontakt med föreningen genom VärmlandsAnor. Jag och styrelsen vill att medlemstidningen skall ge valuta för medlemsavgiften. Det gör vi tillsammans!

Ett varmt tack till de nya och gamla medarbetare som bidragit till det här numret! Här ger vi lite extra utrymme till Kristinehamn, som fyllde 375 år den 20 oktober!

Manusstopp för 2018:1 är 5 februari 2018

Samuel Christoffer Hedengran

Kristinehamns okände mångsysslare

av Kurt Eriksson

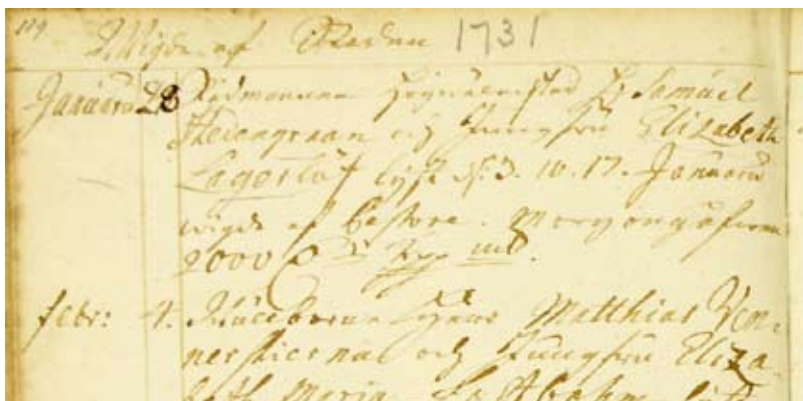
Kristinehamnsbon Samuel Christoffer Hedengran hade under 1700-talets första hälft många strängar på sin lyra, allt såsom att vara rådman, stadssekreterare, postmästare, organist, riksdagsman, kyrkoföreståndare, kyrkvärd, fastighetsägare samt prämgämare. Detta innebar att Samuel tillhörde stadens "society" under ett antal decennier in på 1700-talet. Givetvis förstärktes dessutom hans ställning i staden genom sitt andra gifte med stadens borgmästare Sven Lagerlöfs dotter Elisabeth.

Vem var då denne man? Samuels härkomst har inte kunnat dokumenterats, närmare än till vad som framgår av Grapes bok "Postkontor och postmästare" där det anges att Samuel var född i Kristinehamn, trots stora efterforskningar. I boken uppges att Samuels fader var överstelöjtnant i Norrland. Sker räkning baklänges från dödsdatumet 16 juli 1764 med noteringen i dödbok för Kristinehamn att Samuel var 68 år och 9 månader vid dödstillfället, Samuel skulle då vara född i oktober 1695. För denna tid saknas födelsebok från staden.

Två äktenskap

Första gången Samuel återfinns i Kristinehamns mantalslängd är 1718. Han ingår äktenskap i augusti 1720 med Julia Margareta Lytkens enligt vigselnotering i Lungsunds vigselbok. Äktenskapet blir inte så långvarigt då hustrun avlider 17 augusti 1729. Äktenskapet berikas dock med tre barn, son Jacob Christoffer född 1721 som dock avlider 16 september 1722, döttrarna Anna Elisabeth född 1722 och Julia Sophia född 1724.

28 januari 1731 ingår Samuel nytt äktenskap med Elisabeth Lagerlöf, stadens borgmästardotter, varvid hon erhåller 2 000 daler koppar-

Rådmanen Samuel Christoffer Hedengran och jungfru Elisabeth Lagerlöfs vigselnotis i Kristinehamn 1731. Källa: Kristinehamn (S) EI:1 (1701-1748) Bild 65 / sid 120 (AID: v7285.b65.s120, NAD: SE/VA/13289)

mynt som morgongåva. Äktenskapet verkar vara lyckligt då det under åren 1731 till 1747 föds nio barn. Elisabeth överlever sin make med tio år och avlider 1774. Paret var bosatt på gård 42 vid Trädgårdsgatan till vilken de var ägare från 1720 efter förvärv från rådman Johan Göransson i Filipstad.

Vid Samuels död 1764 avyttrade änkan Elisabeth Lagerlöf gården till patron Per Låstbom. Köpet innebar att de blev boende ett stenkast från svärfadern Lagerlöf, som var innehavare av den östligaste tomten 44 på Trädgårdsgatan. Hedengran var även ägare av 1/24 del av Sanna gård i Kristinehamn. Vid tingsprocess 12 april 1736 rörande begäran om delning av samskog tillhörande Sanna gård, Presterud och stadens båda hemman Löten och Enserud, var Samuel Sannaintressenternas ombud. Rättens utslag blev att ingen delning skulle ske.

Organist vid 18 års ålder

Av de första dokument som påträffats i stadens kyrkliga historia beträffande Samuel är utnämningen till kyrkoorganist i Kristinehamn 1713. Att bli organist vid 18 års ålder ger en antyda att han var känd i staden och det kan styrka hans födelse och uppväxt där. Organist-

tjänst innehade han intill sin död 1764. Detta var den enda av alla de tjänster Samuel innehade under sin levnad som renderade anmärkningar. I *Kristinehamns historia del III* av Axel Em. Löf och Arvid Ernvik framgår att vid utnämningen till organist var Samuel redan kyrkosyssloman (kyrkoföreståndare) sedan några år tillbaka, tillsatt av magistraten. Innehade tjänsten fram till 1735 då beslut medförde att befattningen upphörde och skulle ingå i stadskassörens befattning. Arbetade också som kyrkvärd vissa perioder.

Det var också Samuel som år 1718 och även 1733 utförde reparationer av kyrkans orgel, varvid det noterats att vid den senare reparationen, erhöll orgeln ytterligare en pedal. Det var på honom prosten 1719 klagade, för att han ofta reste bort "flera veckor" utan att säga till prosten. Han fick då tillsägelse att varje gång anmäla förfall och anskaffa vikarie, "att musiken icke försummas" (SF 28/10 1719). I sistnämnda protokoll meddelas även, att organistlönen stigit till 300 daler kopparmynt varav staden erlade 200 och Varnums socken 100 daler. År 1736 begärde Hedengran organistlön även av Varnums socken; således måste Varnumsborna ha

indragit den tidigare tredjedelen av lönen.

Befallningsmannen kronofogde Magnus Gröndahl, som alltid på sockenstämmorna förde sockenbornas talan gentemot stadsborna, framhöll att om organist Hedengran skulle avlönas även av Varnum, måste han förbinda sig att även "spela vid brudföljenas från landet intåg i kyrkan" utan någon extra avgift. Överenskommelse synes ha blivit träffad, ty enligt Öd 1737 hade Hedengran till tinget i Varnum instämt en mängd sockenbor, som inte hade betalat honom hans lön för organisttjänsten, vilket var 5 öre smt per matlag.

Ett par decennier senare, 1755, uttalades på en sockenstämma önskemålet, att Hedengran på större högtidsdagar skulle utföra orgelmusik och därjämte anskaffa några musikanter, som mot särskild ersättning ville medverka med musik. Vid samma tillfälle fastslogs, att till tjänsten hörde skyldigheten att utan särskilt tillägg spela "pro introitu" och "pro exitu" (vid in- och utgång i kyrkan). Av flera protokoll framgår, att församlingsborna icke voro nöjda med organisten utan anklagade honom för "bristande nit".

1726 ingrep Samuel i sin tjänst som kyrkoföreståndare mot att sjuka personer som krävt prästens förbön och som tillfrisknat strukits ur sjuklistan av klockaren Måns, innan de givit något till kyrkan som ett

tacksamhetstecken. Måns stämde i mars 1726 för detta ingrepp av Hedengran inför rådhusrätten. Måns hade sålunda "oskäligt förkortat kyrkans rättigheter och inkomst". Klockaren slapp undan med en varning för "sådan självtagen myndighet".

Postmästare

Mellan åren 1719 och 1733 är Samuel Hedengran även postmästare i Kristinehamn enligt beslut av Kmt med en lön av 300 daler. Som postmästare intygar Hedengran 1 maj 1719 att han vidarebefordrat Filipstadsposten till Labberuds gästgiveri, via Ölme socken och gårdarna Torp och Vall, där Filipstads postbud fick hämta den.

Postrutinen hade ändrats 1709 p.g.a. dålig väghållning och nu hade tydligen vägen restaurerats till slutet av 1719, då postförningsvägen kunde återfördes till den ursprungliga turen. Under tiden 1709 till 1719 gick posten till Filipstad via Sjöändan, Hytte lastageplats, Matlångs järnbruk, Lungälvbron och vidare till Filipstad, varvid Filipstads postbud hämtade posten i Hytte.

Riksdagsman

Hedengran representerade även Kristinehamns stad vid riksdagen 1726–1727. Omkostnadsräkning från denna riksdag framlades av Hedengran till rådstugan men bestreds där av många. Tvisten pågick till 8 juni 1730 då rådstugan förkla-

rade arvodet överensstämma med det mellan Hedengran och staden gjorda kontraktet.

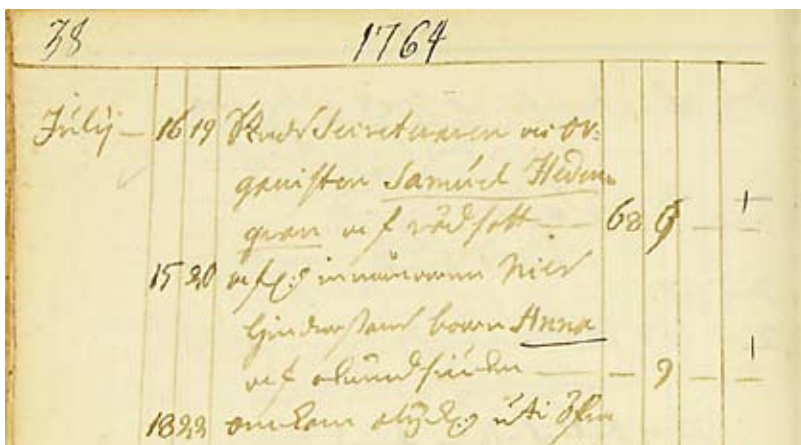
Hedengrans ägarskap i lastpråm var heller inte uppskattat av stadens borgare. Av handlingar från 1748 framgår att handlarna Elis Dahlström och Nils Brun i en förnyad begäran hos magistraten sök att få en av dem byggd pråm upptagen i nummerförteckningen över privilegierade pråmar. Magistraten avslog, trots att de funnit såsom de sökande angivit, att skeppning av järn ökat. Som skäl för den förnyade ansökan framhöll de att rådman Samuel Hedengran tilläts ha del i pråm trots att han inte var borgare. Magistratens beslut blev att Hedengran i egenskap av rådman och stadssekreterare måste anses ha borgerliga rättigheter samt att han erlagt skatt till staden för pråmen (noteras att 1747 utskeddades från järnvägen i Kristinehamn 17 297 skeppund (1 skeppund = c:a 170 kg) = 2940,49 ton.

I boken *Kristinehamns historia del II* utgiven 1942, finns noterat att i Kristinehamns rådhusarkiv finns ett exemplar av Jörgen Nordbergs bok *Carl den XII:s historia* (1740) och vid delen som behandlar när konungen red genom "strömmen som leder mitt genom staden" har stadssekreterare Hedengran vid denna episod tillskrivit i boken att konungen räddades av hans svärfar borgmästare Lagerlöf.

Källor

Vigselbok för Lungsund 1720
Födelseböcker Kristinehamn
Vigselbok för Kristinehamn 1731
Dödböcker för Kristinehamn
Dödbok S:a Råda 1771
Husförhör Millesvik 1786–1795
Axel Em. Löf och Arvid Ernviks böcker om Kristinehamns historia

För den som är intresserad av mer detaljerade källuppgifter eller har rättelser eller källmaterial som jag saknar, var bussig kontakta mig på erikssonkurbt@telia.com

Samuel Christoffer Hedengrans dödboksnotis i Kristinehamn 1764. Källa: Kristinehamn (S) FI:2 (1758-1824) Bild 24 / sid 39 (AID: v7294.b24.s39, NAD: SE/VA/13289)

Kaplan Hedströms svärfar

av Hans Kihlström

Jöns Jönsson var en bondson från Hedås som övergav plogen för predikstolen. I sin roman om hedåsfolket – *Ljus från ingenstans* – berättar Lars Andersson om hans ”klassresa”. Han hade hunnit komma rätt långt upp i åren innan han blev gymnasist på Karlstads läroverk och 31 år av hans liv hann gå innan han 1705 kunde påbörja sina präststudier i Lund. Först 1712 blev han prästvigd och reste hem till Värmland för att söka sig en tjänst. Men då dög inte namnet Jöns Jönsson- latin skulle det vara. Johannes Jonæ Hedström hette han då han 1714 fick tjänsten som kaplan i Gillberga ”genom gifte med företrädarens änka” som det står i herdaminnet.

Ellika Gustafsdotter Warlind hette hon, den konserverade änkan (hon är min farfars mormors mormors farmor). Hon var bara 17 år då hon äktade komministern i Hammarö Sven Arén. Strax därefter flyttade de till Gillberga. 1713 dog Sven och nästan exakt ett år senare stod bröllopet med Johannes. Söker man henne på nätet får man nästan samstämmigt beskedet att hon var född i Segerstad – på Aspberg. Men detta är inte med sanningen översvämmade. Hon föddes i Kristinehamn.

Gustaf Warlind

Hennes far var den unge borgaren Gustaf Månsson Warlind. Han föddes i Kristinehamn 1654 och avlade sin borgared 14 juni 1680. Vid samma tid köpte han också en gård av Elias Bryngelsson ”*belägen på Södra Tvärgatan som löper åt Löthegatun, åkern vid Drefwestad emellan Anders Matssons och Anders Larssons den Yngres, en ängeteg på Broängen på Norra Sidan om Fredrich Engelbreckts,*

en kålgårdslycka på Ensruds ägor. Jämta Anders Larssons den Yngres lycka för kopparmynt sexhundra daler”. Då var hans första barn på gång. Den trettionde juli nedkom hans hustru Brita Svendsdotter med dottern Ellika.

Gustaf lade sig trots sin ungdom flitigt i stadens affärer och fick snart anseende som en framstående borgare. I stadens handlingar kallades han ofta ”Gustaf Månsson Junior” eller ”Gustaf Månsson den yngre”. Det fanns också en Gustaf Månsson den äldre och det var Gustaf Månsson Ekebon, stadens justitieborgmästare. Denne gav Warlind ett hedersuppdrag våren 1681. Kung Karl XI skulle inspektera Närke Värmlands regemente i Örebro den 8 mars. Ekebon hade fått order att i samband med detta besök leverera ett parti hummer och ostron till Örebro för kungens räkning. För att lösa denna uppgift skickade han Warlind till Uddevalla för att skaffa det begärda och han lyckades ha varorna på plats i tid. Av detta kan man väl dra slutsatsen att Warlind var köpman till professionen. Och att han var betrodd.

Men han var inte populär hos alla. Lite senare samma år råkade han i handgemäng med bröderna Olsson. Den 18 april anklagade han vid rådhusrätten Bengt Olsson för att tillsammans med sin bror Erik och två drängar ha slagit och ”hanterat” honom. Bengt försvarade sig med att Gustav kallat hans bror för skälm och att han därför med rätta slagit honom. 22 mark silvermynt fick han böta för detta.

Det var fler som gav honom på truten. Stadens förre borgmästare Olof Persson (Jernfeldt) t ex. Han hade fått lämna in sin avskedsansökan 1681. Anledningen var att han hade

blivit dömd till döden på grund av falska anklagelser mot Sigrid Ekehjelm, hans svåger Crispin Flygges änka. Dödsdomen upphävdes visserligen men sin borgmästarebefattning fick han inte tillbaka. Hans sinne och krafter tycks ändå ha varit obrutna och hans liv och leverne gav rätten sysselsättning. Ett typiskt uppträdde behandlades i rådstugan i februari 1683. Warlind talade ofta för borgerskapet och hävdade dess rätt. Nu krävde han att Staketgatan skulle dras fram utefter den gamla Bro gårds norra och västra sida i enlighet med stadsplanen. Men Olof Persson, som var gårdens ägare, vägrade släppa fram gatan. När Warlind någon dag senare gick till Olof Persson för att be om uppskov med en skuld råkade han illa ut. När han kom dit satt de och åt, Olof Persson själv, hans son Petter Jernfeldt, Johan Insulander och Henrik Nilsson. ”Guds fred” hälsade Warlind. ”Gud signe” svarade Persson ”Hur står det till med dig?” Warlind replikerade ”Det går till” och sen var det slut på artigheterna. ”Har du med dig pengarna du är skyldig mig?” frågade Persson vilket Warlind svarade nej på. Så Persson fortsatte ”Kanske måste Henrik Nilsson slita ut ett par skor till innan han får dem... men du, din hundsvott, vad har du med mina plank att göra?” Warlind:” Om det blev en gata där, så vore det nyttigt”. Då reste sig Persson och utbrast ”Du hundsvott, vad kommer det dig vid” och gav honom två örffilar och drog honom i håret. Persson blev stämd för misshandel och dömdes till böter.

Stadens ombud

Gustaf fick ett nytt uppdrag 1683. Då utsågs han tillsammans med rådmann Mattias Insulander till stadens ombud med bemyndigande att ta ut

stämning på den som gjorde intrång på stadens ägor. Gränsfrågan ledde till en hetsig debatt på rådstugan 1685 med bland annat en mängd tillvitelseer mot Olof Persson. Gustaf tog då tillfället i akt att ge sig på Persson. ”När Olof Persson tar ägor och mark från borgerskapet må han ock taga hustru och barn, samt föda och lägga utlagor för alla”

Det var inte bara världsliga frågor som upptog Gustafs intresse. Magistraten ville 1684 bygga ut kyrkan men bönderna på sockenstämman ville inte gå med på det. När ärendet skulle avhandlas ”gingo de på dörren”. Då uttalade sig unge Gustaf Månsson, som talade för borgerskapet, tillsammans med magistratens representanter och bejakade förslaget. De lovade dessutom att ”rundligen vilja bekostnad göra”.

Olof Persson fortsatte att skapa rättsfall. Den som ville mala i någon av Perssons kvarnar fick betala maltull och hans metod att ta ut maltullen väckte missnöje. Saken ansågs så viktig att borgerskapet beslöt att fatta ett fullt självständigt beslut om vilka åtgärder som borde vidtas. Gustav ingick i den kommitté som tillsattes för att å stadens vägnar ”söka delning och syngång på lämpligt sätt”. Rådhusrätten beslöt 1686 att execution skulle ske på Olof Persson om han inte nöjaktigt klarerade kvarnskatte. Men detta skedde nog utan Warlinds medverkan.

Arrendator på Aspberg

För nu låg ett nytt liv framför honom. Borgaren Gustaf Månsson Warlind från Kristinehamn hade nämligen 1685 blivit arrendator på Aspberg – ett frälsehemman i Segerstad på 3 ½ mantal som ägdes av översten Johan Gabrielsson Sparwenfeld. Översten avled 1699 och ny ägare blev sonen överceremonimästaren Johan Gabriel Sparwenfeld. Spar-

wenfelds sätesgård var Åbylund i Romfartuna men de ägde också flera gårdar i Värmland .

Gustafs aktiviteter i rådhusrätten i Kristinehamn hade visserligen minskat men han bodde fortfarande kvar där och hade kvar sitt burskap. I stället för i rådstugan finner man honom den 1 april 1685 i Grums häradsrätt. Där begärde arrendatorn sieur Gustaf Månsson på översten Johan Sparwenfelds vägnar besiktning av en gammal rösegång mellan Aspberg och Solberg i Segerstad socken. I ett annat mål samma dag beslöt rätten på hans begäran om ett förbud vid 40 marks vite på att ta genvägen över Aspberg äng när man var på väg till Segerstads kyrka .

Hösten samma år var den tidgarer nämnda rösegången på tapeten igen. Då fann rätten att tvisten inte kunde avgöras utan besiktning och fann det skäligt att “vid behagelig tid” genomföra en sådan med fulltalig häradsnämnd.

Något porträtt av Gustaf Månsson Warlind är inte känt, men av Johan Gabriel Sparwenfeld som ägde frälsehemmanet Aspberg i Segerstad finns detta porträtt. Bild från Svenskt Biografiskt Lexikon.

Den 12 maj 1686 företogs synen mellan Solberg och Aspberg. Närvarande var länsmanen Daniel Norström med vanlig nämnd, sergeanten Bengt Billenberg som jordägare till skattehemmanet Solberg och för Aspberg befallningsmannen sieur Carl Jonsson och arrendatorn Gustaf Månsson. Kan Carl Jonsson möjligen varit Gustavs företrädare på Aspberg? Gustaf kom ju också att stundom benämnas befallningsman (omväxlande med gårds-, landbo- eller frälsefogde)

Gustafs tidigare liv som stridbar borgare och flitig debattör i rådhusrätten bör ha medfört erfarenheter som lämpade honom för rollen som företrädare även i häradsrätten. Som sådan kom han också att utnyttjas av godsets ägare överste Sparwenfeld i frågor rörande hans värmlandska gårdar. Han skötte tydligen detta till belåtenhet eftersom Sparwenfeld gav honom besittningsrätten till ¼-hemmanet Backa enligt brev utgivna 9 februari 1694 och 6 februari 1695. Andra personer i trakten engagerade honom också som företrädare i rätten.

En av uppdragsgivarna var kapten Peter Berentz och i februari 1688 är han fullmäktig för denne när han står anklagad för att ha bränt ner en fiskebod.

1688 i oktober uppträdde han som fullmäktig för överste Sparwenfeld och begärde att syn och besiktning skulle hållas mellan Aspberg och välborna jungfrun Malin Roos' säteri Bråte. Häradsrätten beslöt att genomföra detta nästa sommar.

Farväl till Kristinehamn

Samma år i mars hade Gustaf sagt farväl till sin bor-

garstatus i Kristinehamn. Den 22 mars hade han i rådhusrätten klagat över att han blivit för högt taxerad. Han hade begärt taxeringen "något lindrad eljest vill han säga upp sin borgare ed". Han fick svaret att så länge skatteåren pågår måste han likväl betala och därmed tycks han ha låtit sig nöja. Han var trots sina plikter i Segerstad fortsatt verksam i Kristinehamn. Lite senare samma år begär han att få bygga på grann-tomten till sin gård. Detta tyder kanppast på att han skulle vara på väg från Kristinehamn. Där är han fortfarande kvar 1692 och besvärar sig i rådhusrätten över att kämnär Kristian Kehler inte betalt hyra enligt kontrakt. Senare kan prosten Tolstadius i rätten berätta att War-lind skänkt sin fordran på Kehler till kyrkan mot att ett anständigt stolerum upplåtes åt honom och hans hustru.

Rannsaking över den begärda besiktningen mellan Aspberg och Bråte, som gällde rågången mellan gårdarna, hölls i Grums häradsrätt hölls den 3 oktober 1689. Arrendatorn Gustaf Månsson var ombud för Sparwenfeld och Christoffer Roos för ägarinnan till Bråte, jungfru Malin Roos. Sedan rätten granskat parternas olika uppfattningar om rågången och lyssnat på deras argument fann man det skäligt att uppskjuta beslutet till nästa ordinarie häradsting. Då skulle beslut fattas i hela nämndens närvaro. Vid vårtinget 1690 företrädde sedan Bråte av Sven Roos som presenterade vittnesmål av Erik Nilsson och Tårsten Björsson. Men det blev inget avgörande i målet eftersom dessa vittnen inte var närvarande. Rätten fann det skäligt att låta beslutet i målet vila till dess deras vittnesbörd edligen bekräftats och besannats.

Vid det laga hösttinget i september 1689, som närmast föregick rannsakingen om besiktningen, hade Olof Björsson i Södra Borgvik anlitat Gustav som ombud. Han

stod inför rätta på grund av en 10 år gammal skuld på 7 daler till Tool i Hammar. Han erkände skulden genom Gustaf och blev dömd att betala.

Under samma ting kom kaptenen Peter Berentz tillsammans med arrendatorn Gustaf Månsson på Aspberg och Johan i Segerstad med begäran om syn på en åverkan som gjorts på Segerstads sockens allmänning. De erbjöd sig också att hålla synen. Men det slapp de.

Klagar på Halvar i Björud

När han 1690 företrädde fru Elsa Ugglå vid en rättegång i Näs härad titulerades han arrendator trots att ärendet alls inte gällde Aspberg. Det handlade om att klaga på nämndemannen Halvar i Björud för någon otidighet som han skulle ha begått mot henne. Som bevis framlade Gustaf en attest skriven av Arvid Rosenbjelke och fru Elsa själv som sade att Halvar sistlidna 10 oktober hade infunnit sig och ödmjukt bett henne om tillgift för att han förra böndagen hade överfallit henne med sin otidighet, svärjandes och bannandes. Halvard menade att detta kom sig av en stridighet om ägor mellan Björud och Gårsta som nu var bilagd och bad ödmjukeligen om uppskov till nästa ting så att han behörigen skulle kunna förklara sig häröver och åberopa alla edliga vittnesbörd om sitt leverne. Han fick uppskov till nästa ting.

Det blev inte så många mål rörande Aspberg som man kanske kunde förväntat sig. En stor gård mitt i en jordbrukstrakt i en tid då tvister vanligen avgjordes i domstol – det kunde varit läge för många konflikter med grannarna. Gränstvisten mellan Solberg och Aspberg levde än och behandlades åter på tinget våren 1691. Ett annat fall som rörde Aspberg avhandlades i rätten hösten 1691 och våren 1692 och gällde en stöld av mjöl från Gustaf.

Gustaf Månsson företrädde höste 1694 Haneviks ägare Johan Bagge i Grums häradsrätt. En gammal tvist om rågångarna mellan Kärra och Hanevik skulle avgöras och Bagge stod tilltalad av kronans befallningsman. Gustaf appellerade mot det beslut som rätten fattade och hade att instämma motparten 14 dagar före nästa lagmansting.

1699 gick befallningsmannen Gustaf Månsson på Aspberg ånyo Sparwenfelds ärenden. Vid hösttinget i Gillbergs härad krävde han på ceremonimästaren Johan Sparwenfelds vägnar att dennes pretention i sterbhuset efter salig Carl Bagge i Rud i Glava socken skulle föras till protokollet.

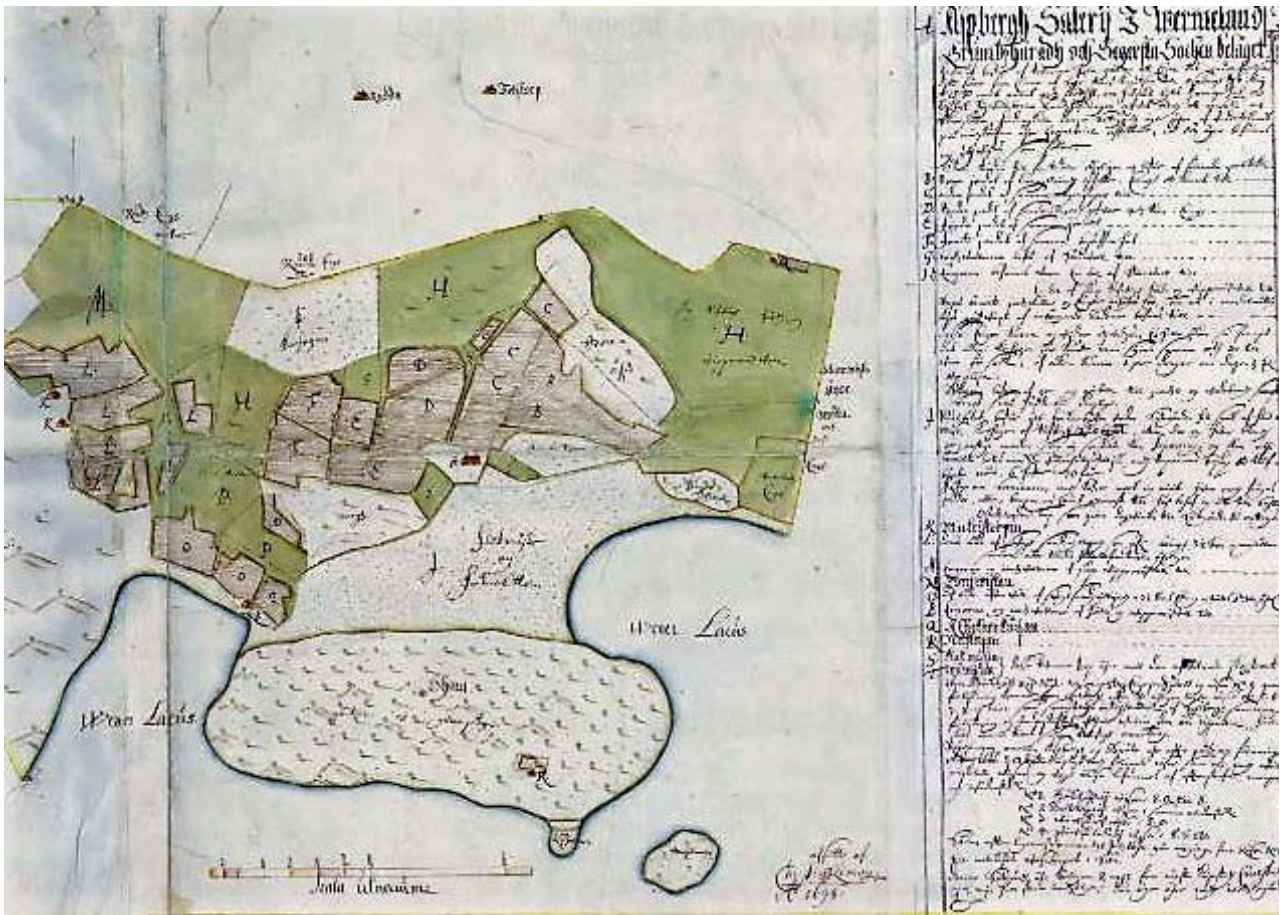
En höstöld – eller inte?

En annan klient var sieur Erik Styf som företrädde av Gustaf i Grums häradsrätt våren 1702.

Skomakaren Nils Jonsson i Stömmestad hade tagit några säckar hö på sergeanten Daniel Styfs boställe och försålt dessa. Erik Styf som anlitat Gustaf var sergeantens far.

Skomakaren erkände att han tagit en säck hö om vårfrudagen men det var överblivet hö som han sade sig haft lov av sin husbonde Daniel Styf att taga. Ett vittne, Christoffer Olsson, påstod att Nils sålt honom mer än så men hade inget bevis på det. Rätten fann det skäligt att ge saken anstånd till dess Nils husbonde kom hem och kunde förklara saken. Rätten ansåg inte att Christoffer Olssons utsago kunde vitsordas medan Nils å sin sida alldeles nekat till hans beskyllningar.

Senare samma år anklagade kaptenen Carl Ugglå på Södra Törne frälshemmans och Norra Törnens skattehemmans vägnar samtliga Valums åbor för att de emot förbud gett sig in på Törne hemmans skog. Han begärde att de alltså "härföre lagligen plikta måtte". Ägare till frälshemmanet Valum var vid

Karta över Asperg i Segerstad från 1697. Från Lantmäteriets Historiska kartor.

denna tid ceremonimästaren Sparwenfeld och å hans vägnar inställde sig hans arrendator på Asperg Gustaf Månsson. Han protesterade mot kaptensens anklagelser eftersom hans herre inte blivit instämmd. Inte heller hade hans åboar blivit lagligen instämmda. Rätten beslöt att saken inte kunde avgöras förrän alla berörda blivit instämmda.

Bråk om frälsetorp

1703 på våren protesterade Christoffer Roos skriftligen mot det fastebrev Gustaf Månsson på Asperg erhållit på hans frälsetorp Landvik och Djursnäs. Han menade att Gustaf skulle ha använt ett otillbörligt tillvägagångssätt genom att övertala Roos att underskriva en generalobligation "uti sin dryckenskap" uppå hela summan som var 150 dr. Gustaf skulle också ha låtit dessa förpantningshemman utan hans vetskap gå till uppbud och också sökt lagfart på dem.

Men inga sådana uppbud syns i protokollen. Däremot hade enligt uppbudslistan år 1700 Sparwenfeld tagit Landvik som pant för ett lån till Chistoffer Roos på 50 rdr kontant enligt ett salubrev av den 14 april 1700. Förmodligen är det så att det fastebrev som avses hör ihop med Sparwenfelds uppbud dvs Gustaf Månsson har sökt fasta för Sparwenfelds räkning.

Lika fullt står Roosarna kvar i jordeboken på både Landvik och Djursnäs efter det här. Christoffer Roos' protest har uppenbarligen gått igenom.

På hösten 1704 beordrades på begäran av arrendatorn Gustaf Månsson på Asperg Eskil i Långstad och Anders i Skallerud att besiktiga den skada som Annika Olofsdotter skall ha tillfogat sal Lars Cruse på Backa ägor. Sedan är det en lucka i Grums häradsrätts protokoll t o m 1712. Och det är synd ty under denna tid krympte Aspergs ägor

från 3,5 till 2 mantal och man kan fråga sig hur det gick till. Antagligen sålde Sparwenfeld en del av egendomen.

På andra håll

Men Sparwenfeld hade intressen på andra håll i Värmland. I Alster hade Samuel Kempensköld köpt hemmanet Prästgården under frälse och det hade sedan övertagits av Sparwenfeld. Brukare på gården var Nils Andersson. Hans stymor änkan Märta Biördsdotter hade både 1702 och 1705 betalt Nils utlagor till Sparwenfelds arrendator och landbofogde Gustaf Månsson Warlind. Märta ville sedan för Nils Anderssons skuld överta hans fasta egendom i gården. Efter tredje uppbudet 1707 vill hon ha fasta på egendomen. Men då protesterar Warlind med hänvisning till att Nils Anderssons skulder inte blivit till fullo betalda. År 1709 den sista mars kan Märta Biördsdotter uppvisa ett kvitto på att hon har betalt de

20 rdr som fattats. Då efterlåter Warlind sin protest och Märta får så småningom sin lagfart.

I Näs häradsrätt uppträder han i en helt annan roll. Befallningshavaren Gustaf Warlind talar våren 1711 för Nolby och Hammar frälse i Bro socken. Kungsådorna i Tarms- och Broälvarna medförde "menföre" för en del som har sina fiskeredskap där. Därför begärde han att häradshövdingen skulle hålla en laga besiktning där nästkommande sommar. Rätten beviljade detta.

1713 sökte befallningsman Gustaf Månsson å Sparwenfelds vägnar fasta på Haneviks säteri som överceremonimästaren 1711 köpt av fru Cecilia Morman. På grund av protester, bl a från Johan Bagge, kan rätten inte denna gång besluta om fastans beviljande utan saken hänskjuts till nästa ting. På våren 1714 finner rätten det skäligt att bevilja överceremonimästaren fasta på Hanevik. Häröver besvärade sig Johan Bagge till högre rätt och tydligen gjorde han detta med framgång eftersom i 1715 års jordebok Bagge står som ägare till Hanevik.

I Näs häradsrätt uppträder han också 1714, nu som Sparwenfelds frälsefogde. Det handlar om ett köpekontrakt på säteriet Byn med tillhörande torp och 1/3-delshemmanet Björrud i Eskilsäter. Det fanns ett köpebrev som givits 10 mars 1714 av Daniel von Haltern efter fullmakt av borgmästaren i Wismar Johan Kullman. Egendomens ägare Fromholt Rutensköld hade pantsatt den till Kullman men inte lyckats lösa in den. Rätten fann därför att Kullman haft rätt att sälja egendom och beviljade Sparwenfeld fasta på den.

Kyrkvård i Segerstad

I Kristinehamn hade Gustafs intresse för kyrkan visat sig i hans engagemang för utbyggnad av kyrkan. I Segerstad tog det sig uttryck i att han blev kyrkvård. 1693

fick han gå till tinget angående brister i redovisningen av kyrkans räkenskaper. Jonas i Segerstad hade inte gjort redovisning för kyrkans penningar. Rätten ålade honom att införskaffa de utlånade pengarna och vid Tomasmäss redovisa debet och kredit. Något senare kom överstelöjtnant Petter Bäärnhjelm och krävde av Segerstads kyrkas föreståndare betalning för beställningen av en altartavla i Göteborg. Men kyrkans föreståndare Gustaf Månsson i Aspberg och Jon i Segerstad förklarade att de aldrig bett överstelöjtnanten att beställa någon altartavla till kyrkan. Däremot hade sal. överste Sparwenfeld och hans son tillskjutit 40 dr till den. Rätten beslöt att eftersom alla föreståndare inte varit med borde kyrkoherden remittera saken till en allmän sockenstämma "där bättre underrättelser i allas närvaro inhämtas må". Gustav skänkte själv år 1702 en ljuskrona till kyrkan – en änglafigur i trä med fyra ljusarmar. Det skulle säkert ha glatt honom att hans dotter Maja (f i Kristinehamn 1687) blev gift med den framstående kyrkomålaren Peter Mård och att hans sonson Johan Warlind också blev en välkänd kyrkomålare. Men då var Gustaf inte längre i livet.

Hans liv ändades 1719. Hustrun Britta överlevde honom med ett år. Hon står 1720 som arrendator på Aspberg. Tre prästfruar hade de satt till livet. Förutom Ellika var det Anna f 1685 vars förste man blev Olof Örtendal och efter honom Nils Långström och Christina f 1683 gift med Nicolaus Collin. Den yngsta system Birgitta f 1700 däremot fastnade för kronolänsmannen Johan Magnus Svanberg. Denne blev Britas efterträdare som arrendator på Aspberg och blev förmyndare åt Ellikas barn sedan hennes förste man dött.

De fick också två söner som båda valde den militära banan. Sven f 1695 blev löjtnant 1718 och gift med Anna Stina Hiemstierna.

Det var deras son Johan som blev kyrkomålare och bl a dekorerade Ekshärads kyrka. Om Gustaf, som föddes 1699, står det i Karlstads läroverks matrikel 1715 att Gustavus Gustavi Warling "gaf sig i krigstjänsten", Där slutade han som fältväbel.

Gustaf själv föddes 1654 som sån till en Måns Andersson. Han fick en bror, Anders, f 1659, som blev befallningsman och två systrar – Britta f 1657, som först blev sergeanthustru gift med Olof Persson och sedan med KJ Ödman, och Sigrid f 1663, löjtnantska gift med Johan Hagenbeck.

Brynterud i Visnum

Ett steg längre bakåt i anorna kommer man tack vare ett protokoll av den 12 juni 1680 från Kristinehamns rådhusrätt. Då uppträdde i rätten Anders Jönssons arvingar i Brynterud – Gustaf Månsson den yngre, Måns Persson och Olof Persson i ett mål mot en karduanmakare. Av protokollet framgår att "karduanmakaren skall till Gustaf Månsson och Måns Persson tillhoppa, vilka bägge är av var sin broder, och nu tala å deras farfaderns vägnar, betala". Gustaf och Måns var alltså kusiner och barnbarn till Anders Jönsson.

Och det tycks vara så långt man kommer. I Brynterud, Visnum, bodde 1654-71 en Anders Jönsson och det kan väl ha varit farfadern. Men det låter sig inte bevisas.

Dags för medlemsavgift

Så har det blivit dags att betala medlemsavgift för 2018. Medlemsavgiften är oförändrat 150 kronor, 50 kronor för ytterligare familjemedlemmar och 200 kronor (norska eller svenska) från utlandet. Passa på att betala i tid - obetalda medlemsavgifter kostar mycket tid och arbete för vår kassör!

Gertrud Olsdotter, familjen Larsson och emigrationen till Amerika

av Britt-Marie Johansson

En höstdag i slutet av september 1855 föddes en liten flicka på bondgården i Önnebyn i Fryksände socken. Föräldrarna var inhyste bonden Olof Olsson född 1825 och hans hustru Gertrud Olsdotter född 1827, båda födda i Fryksände. Flickan var föräldrarnas tredje barn och fick namnet Gertrud. Det var ett vanligt namnskick att äldsta dottern fick moderns namn och äldsta sonen fick faderns namn. Gertruds äldre syskon var bröderna Olof och Nils som då var 2 och 5 år. Gertrud döptes 30 september och två faddrar från byn vittnade vid dopet. På gården i Önnebyn bodde även Olof Olssons mor och

sex syskon. Fadern hade året innan avlidit och det var nu Olof som var gårdens husbonde. Gertrud växte upp på gården tillsammans med mor och far och sin farmor. Under de kommande åren fick hon ytterligare fem syskon.

1856 flyttade Gertruds familj från Önnebyn till Utterbyn där fadern stod som brukare av gården Heden.

De svåra nödåren 1867 och 1868, då vädret var kallt långt fram i juni och torkan tog allt som växte, förde med sig svält och även för Gertruds familj var det svåra tider. Två av Gertruds syskon avled under åren.

Emigration

Missväxten och svälten satte fart på tankarna hos många värmlänningar att emigrera till Amerika där det fanns bördigt land att odla och pengar att tjäna. Gertruds äldsta bror Olof Olsson tog beslutet i

Gertrud Olsdotter. Fotot är taget omkring 1900.

april 1869 och det var Gertruds första gång då hon tog farväl av en familjemedlem som gav sig av på den långa resan västerut till drömmarnas land.

1873 då Gertrud var 18 år lämnade hon hemmet och flyttade till Oleby där hon arbetade som pigga hos bonden Johannes Thor med hustru och sex barn. Ett år senare flyttade Gertrud åter hem till familjen på Heden. 1877 fick fadern ge upp gården i Utterbyn och familjen flyttade till Önnebyn där han stod skriven som inhyses. Familjen stod också antecknade som fattiga.

Gertrud var 22 år när hon fick en pigplats på Torsby Herrgård. Hon var mycket duktig att arbeta, snäll och väldigt omtyckt, hon blev nästan som en dotter i huset. Familjen var mycket rik och Gertrud fick bra betalt och fick även gåvor med sig hem till familjen.

Fyra år senare hade Gertrud tagit ett beslut att flytta söderut i Värmland för att arbeta som pigga på gården Bon i Rud, Grava socken hos bonden Lars Larsson med hustru och barn.

Både föräldrar och folket i herrgården motsatte sig hennes flyttning men Gertrud hade bestämt sig och därmed bröts kontakten med herrgårdsfolket. Man kan undra varför hon tog detta beslut. Varken kyrkoböcker eller familjemedlemmar har någon förklaring på detta.

Till Grava

11 november 1881 flyttade hon till Grava. Gården Bon i Rud, Grava var en stor gård och där arbetade flera pigor och drängar som kom inflyttande från Arvika, Gunnarskog, Nyed m.m. På en annan gård i Bon arbetade drängen Johan Larsson som var son till inhyste backstugusittaren Lars Andersson och hans hustru Cajsa Larsdotter på Rud, Grava. Johan var född på annandag jul 1855, samma år som Gertrud föddes. Gertrud och Johan fattade tycke för varandra och sommaren 1883 väntade Gertrud barn. 7 oktober föddes första barnet, dottern Hanna.

Drängen Johan och piggan Gertrud gifte sig på annandag jul 1883 och flyttade tillsammans till en liten stuga på Solberg, Rud, Grava. 1884 flyttade den lilla familjen till en annan torpstuga på Rud där Johan stod skriven som inhyses. 23 november 1885 föddes andra barnet, sonen Axel och 6 juni 1888 föddes ännu ett barn, sonen Karl-Johan.

1890 flyttade familjen till Dyvelsten som ligger söder om Fors-haga på västra sidan älven och som på den tiden tillhörde Grava församling. Stugan där de flyttade in kallades för "Kvabbstöva", en gammal liten stuga som låg framför Dyvelstens gamla skola där väg 62 går idag.

Det blev många förändringar för Gertrud de kommande åren och 1896 var det dags för henne att återigen ta farväl av en familjemedlem som emigrerade till Nordamerika, denna gång var det Gertruds mor Gertrud som gav sig iväg, kanske för att förenas med sin son. Gertruds far hade tidigare avlidit.

Gertrud och Johans familj växte och fram till 1898 föddes fyra ytterligare barn, döttrarna Jenny, Elin, Matilda och Elna.

En tillgång och en fara

Klarälven har alltid varit en tillgång för folket i Dyvelsten men också en fara. I början av juni 1900 var pojkarna Axel och Karl-Johan, som då var 12 och 15 år, nere vid älven för att plocka liljekonvalj. De tog ekan och skulle ro över till andra sidan älven då 7-åriga lillasyster Elin kom springande och hon ville också med att plocka blommor. Bröderna ville inte ha med henne i båten och uppmanade henne att gå hem. Elin var dock så ivrig och hon sprang ut på länsan som fanns i älven för flottnings skull. Elin tappade fotfästet och föll i älven. Pojkarna kunde dock dra upp henne och därefter kunde Elin gå med pojkarna hem. På kvällen blev

Elin sjuk och avled kort därefter. Sorgen blev stor för föräldrar och syskon.

1901 började barnen bli stora och först var det dottern Hanna som flyttade till Karlstad för att arbeta.

En vårdag 1902 drabbades återigen familjen av sorg då Gertruds make Johan avled i tarmvred. Johan var då 46 år och arbetade som fabriksarbetare men stod även skriven som understödshjon.

Efter att Johan gått bort blev Gertrud ensamstående med fem barn i åldrarna 4-16 år. Vid sidan av Gertrud kom sonen Axel att bli en fadersgestalt för sina yngre syskon. Det var också han som ordnade med familjens affärer och tog ledningen i familjen. 1906 flyttade Hanna hem igen då hon väntade barn med sin fästman Albin Sjöberg. Albin hade lämnat Hanna och flyttat till Nordamerika. I den lilla stugan hos sin mor födde hon 4 mars 1906 sonen John.

De två herrarna är fr. vänster Axel Larsson och hans medresenär Albin Sjöberg på resa i Amerika. Året borde vara 1909.

Stugan där familjen bodde var i alltför dåligt skick för att vara bostad och stugan skulle rivas. Var skulle familjen ta vägen? "Sy-Annas" lilla stuga som hade ett rum med vedspis och vid ingången ett litet vedskjul var till salu. Stugan var byggd på 1890-talet och stod i Dyvelstens södra del, huset ligger idag efter vägen till Öjenäs. Gertrud saknade kontanta medel för att köpa den men en man i byn hjälpte dock Gertrud att få ihop de 107 kronorna som den kostade. Stugan stod på ofri grund vilket innebar att Gertrud fick betala ett arrende på 5 kronor per år till Öjenäs gård som ägde marken.

Glädjen var stor när familjen kunde flytta in trots att det måste ha varit trångt i stugan för de åtta personerna. Utanför huset fanns det möjlighet att odla egna grödor.

Barnen arbetade

Gertrud var skriven som understödshjon och barnen arbetade för att bidra till familjens försörjning. Axel arbetade vid fabriken i Forshaga och Karl-Johan var flottningsarbetare på älven vid Dyvelsten. Hanna och hennes systrar var ute och arbetade på pigplatser medan Gertrud tog hand om hemmet och lille John. Det har berättats att Gertrud hade flera barn att ta hand om under dagarna då deras mödrar var ute och arbetade. Kanske var hon dåtidens dagmamma.

1909 fick Hanna brev från sin fästman Albin som var i Amerika. Han ville förenas med sin fästmö och sin lille son i Chicago och i brevet fanns även en biljett till deras resa. Hanna grubblade men bestämde sig dock att stanna i Sverige. Först tänkte brodern Karl-Johan utnyttja biljetten men ångrade sig och bestämde sig för att stanna. I

sista stund bestämde sig då brodern Axel att utnyttja biljetten och resa. Han tänkte resa till Amerika för att tjäna pengar och sedan återvända till Sverige och familjen.

Efter att ha fått Kungl. Maj:ts medgivande bekräftade Axel sin resa till reseagenturen.

Så kom novemberdagen då Axel skulle resa. Axel hade en flickvän som arbetade som trädgårdspiga på Löveds herrgård. Av växter från herrgården hade hon bundit en krans som hon gav till Axel, han tog kransen och hängde den över dörren och sa ”där får den hänga tills jag kommer hem”.

Axel var upprymd och förväntansfull medan mor Gertrud var nedstämd, för tredje gången skulle hon ta farväl av en älskad familjemedlem. Kvällen innan avfärd dansade Axel med sin mor på gårdsplanen och lovade att skriva brev till henne och han lovade henne också att återvända hem.

I solnedgången

Dagen därpå reste Axel med häst och vagn till Kil där han tog tåget till Göteborg för att sedan fortsätta resan till New York via England. Efter Axels avresa gick Gertrud ut för att se om solnedgången var röd vilket för henne betydde att det var storm på havet och kom det en liten fågel till stugan så frågade hon alltid om den hade en hälsning från Axel. Kran sen som Axel fått av sin flickvän hängde i många år innanför dörren till stugan. Saknaden efter Axel blev stor och Gertrud var den som ensam fick ta hela ansvaret för familjen.

Runt sekelskiftet förändrades namnskicket i Sverige och det blev mera vanligt med ett familjenamn istället för att faderns namn

åtföljt av son eller dotter. Gertrud ändrade sitt efternamn till Larsson och samtidigt ändrade hon även förnamnet till Gerda. Resten av familjen ändrade också efternamnen men en del ändrade till Larsson och en del till Johansson. När dottrarna gifte sig tog de sina mäns familjenamn.

Åren gick och Gerda bodde kvar i stugan medan barn och barnbarn flyttade därifrån. Vintern 1922 var det endast dottern Jenny som bodde kvar tillsammans med modern. Jenny väntade barn tillsammans med sin trolovade fästman och i mars födde Jenny sonen Karl-Erik. Något giftermål blev det inte för Jenny och kontakten med fästmannen bröts för all framtid.

Återigen var det Gerda som fick ta hand om ett litet barn som denna gång var lille Karl-Erik medan hans mamma Jenny var ute och arbetade. Gerda med dottern Jenny och barnbarnet Karl-Erik bodde kvar i stugan tillsammans.

4 oktober 1938 avled Gerda i en ålder av 83 år. En kvinna som levt och verkat för sin familj och haft barn

och ungdomar omkring sig i stort sett hela sitt liv hade somnat in.

Axels liv i Amerika

Hur gick det då för Axel? Efter sin resa via England reste han med skeppet Saint Paul till New York där han sedan förenades med Hannas fästman Albin i Chicago. Med tiden kom han att bosätta sig i North Dakota. Under åren skrev han brev till modern och sina syskon. Det gick bra för Axel som arbetade som skogsarbetare och han kunde spara en hel del pengar, så mycket att han skulle återvända hem till Sverige och hjälpa familjen. Med en stor summa pengar och en årbiljett gick han i New Yorks hamn för att gå ombord på en båt som skulle ta honom hem till Sverige.

Där blev Axel rånad på alla sina pengar och sin biljett. Helt utfattig fick han se båten lämna hamnen och han själv återvände till North Dakota för att börja om. Släktingar tror att han tjuvåkade på tåg för att komma tillbaka till Midwest. En tid efter sin återkomst till North Dakota träffade han norska flickan Christine som blev hans fru och

Gerda Larsson och barnbarnet Karl-Erik framför stugan i Dyvelsten. Fotot är taget troligen 1926 då Gerda var 71 år och Karl-Erik var 4 år.

de fick tre barn, sonen Elmer och döttrarna Margret och Eleanor.

Axel blev också amerikansk medborgare och han återsåg aldrig sin mor, sina syskon eller sin hembygd. Kontakten mellan familjen Larsson i Värmland och North Dakota dog ut.

Efter Gerdas död bodde Jenny med sonen Karl-Erik kvar i stugan i Dyvelsten. 100 år efter Gertruds födelse föddes jag som är barnbarns barn till Gerda. Karl-Erik var min pappa och Jenny var min farmor.

Efter Jennys bortgång var det min pappa som tog över stugan och började att renovera och bygga om den från grunden upp till skorstenen. Han kunde också köpa marken som stugan stod på. 1962 kunde jag tillsammans med min mamma och pappa flytta in i huset. Jag kommer ihåg denna händelse med stor glädje och med en stark förväntan. Hela min uppväxt och länge efter att jag själv flyttat från Dyvelsten ägde mina föräldrar huset.

1987 kom ett brev från USA där sonen till Axel sökte sina släktingar i Värmland. Så kom då Axels son Elmer med fru, dotter och svärson på besök till Axels hembygd. Det var en rörande stund när jag såg hur tårar trillade på Elmers kind då han insåg att han skulle få sova under samma tak och få vandra på samma skogsstigar som hans far hade gjort innan han reste till Amerika. Besöket blev också en fest där många kusiner såg varandra för första gången.

Många av Gerdas barnbarn med familjer har samlats för släkträffar i Dyvelsten och kontakterna mellan familjemedlemmar har genom åren fördjupats med flera besök på båda sidor om Atlanten.

Minnet av Gerda och hennes barn lever vidare hos deras ättlingar.

Inspelade i Värmland 1946-1963 – ett Dialekt- och Folkminnesprojekt

Bakgrund

Värmlands Släktforskarförening har fått en förfrågan från Institutet för språk och folkminnen i Göteborg, om att hjälpa till att leta upp nu levande ättlingar till ett antal personer som mellan 1946 och 1963 intervjuades i Värmland för att bevara dialekter och folkminnen. Institutet betonar att de är intresserade av den hjälp de kan få och att vi inte behöver känna oss tvungna att lämna ifrån oss en komplett sammanställning.

Då dessa inspelningar (210 st) gjordes var överenskommelsen att dessa endast skulle få användas för forskningsändamål och att inspelningarna inte skulle göras offentliga. Nu vill gärna institutet komma i kontakt med nu levande ättlingar till de inspelade för att få deras medgivande till publicering på nätet, vilket skulle göra att vi alla skulle kunna ta del av dessa inspelningar. Innehållet i dessa är intressanta inte bara för deras ättlingar.

Några av personerna kanske är era anfäder/anmödrar och då är det ju en fantastisk möjlighet att få höra deras röster och minnen. Den äldsta inspelade personen, Lotta Lång i Dalby, var född 1854 och alltså 93 år gammal då hon spelades in 1947. Tänk att få höra den intervjun!

Hur går vi till väga?

Först efterlyser vi intresserade släkt/hembygdsforskare som vill adoptera en eller flera socknar och ta på sig uppgiften att försöka

finna nu levande ättlingars namn och adresser. Givetvis räknar vi med att man får hjälp av personer som känner igen namnen på de inspelade. Vi gör efterlysningen via utskick till våra medlemmar, på Facebook och på VärmlandsRötter. Vill Du adoptera en eller flera socknar skickar Du ett mail till Värmlands Släktforskarförening (vsf@varmlandsrotter.se) och anger socken/socknar samt Ditt namn och Din mailadress så sammanställer vi listan och publicerar den efter hand. Är det flera som vill adoptera samma socken gäller först till kvarn.

Vilka socknar som är adopterade kan Du se här: <http://start.varmlandsrotter.se/inspelade-i-varmland-socknar/>

Kontaktpersonen får en excelmall där man fyller i namn och adressuppgifter på de levande ättlingar som kontaktpersonen själv eller med hjälp av andra lyckats få fram. Tillsammans med excelmallen får man även en instruktion om hur den skall fyllas i.

I skrivande stund är nästan alla socknar adopterade men det kan finnas några luckor. Kolla upp listan på VärmlandsRötter om du inte redan gjort det. Har du uppgifter om någon av de nämnda personerna i en socken som är adopterad – kontakta då den forskare som är ansvarig.

Lars-Göran Jansson

Cajsa Jansdotter och smittkoppsepidemin på Hammarö

av Märta Sjöberg

En dag för flera år sedan var jag ute på internet och sökte på Släktforskarförbundets gravstensinventering. Eftersom jag är född på Hammarö och gården Gråberg så sökte jag efter personer med anknytning till Gråberg. Jag fann bl.a. en dam med namn Cajsa Jansdotter.

Jag fick från hembygdsföreningen på Hammarö veta att hennes kistplåt ligger förvarad i klockstapeln vid Hammarö kyrka. Där finns även hennes makes och hennes fars kistplåtar.

År 1994 beskrev Leif Ågren, Hammarö Hembygdsgförening, Cajsas kistplåt, där stod:

”Här hvilar Stoffet Hustru Kajsa Jansdotter Gråberg Född den 12 te Januarii år 1798 Död den 26 Aprill år 1837 Ömt sagnad och begråten Haf tröst Du skall och vara med mig i paradiset PS 466”. Kistplåten har förvarats i klockstapeln sedan mitten av 1800- talet, är av bleckplåt, rostangripen, och renoverad år 1994.

Ingen i min släkt som jag frågade visste vem denna Cajsa var, och hon gav mig ingen ro. Jag måste få veta. Jag anmälde mig till en släktforskar kurs vid Medborgarskolan där kursledaren var Hans Olsson.

Jag fann min Cajsa. Hon var född den 8 juli 1798 på Jäverön. Familjen bodde i Fantviken. Hennes far hette Johan (Jan) Svensson och var född i Ölme härad 1771. Modern var Anna (Annika) Ersdotter, född 1764.

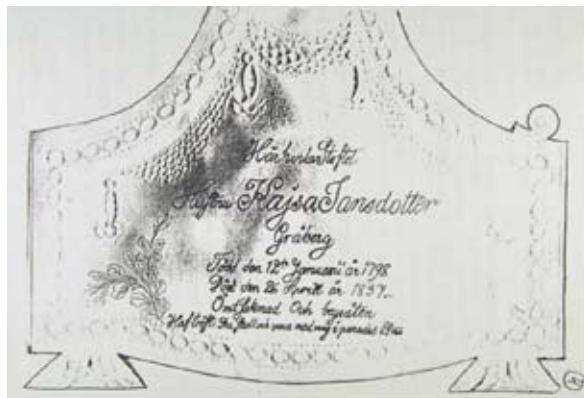
I husförhörslängden Karlstads landsförsamling AI:6 (1800-1805), kan man läsa under Fantviken att Jan Svenssons hustru Anna Ersdotter var född 1757, men i husförhørs-

längden 1790-1794, AI:4 finns en ändring från 57 till 64 vilket torde vara det rätta året, då hon vid senare husförhör anges vara född 1764. Cajsa fick en broder, som föddes i Fantviken 1801 och fick namnet Sven. Familjen flyttade 1803 till Hammarö och gården Rudstorp. Där föddes en dotter Anna Katrina 1806 och ytterligare en son Eric 1809. Eric avled i smittkoppor.

Om smittkopporna står att läsa i boken *Hammarö och Hammaröborna* av John Börjesson, att år 1763 dog sexton personer i smittkoppor på Hammarön. Åren 1779, 1784 och 1799 slog kopporna till i Sverige som hårdast. Kopporna var en ohygglig sjukdom, hela kroppen från huvud till fötter täcktes med otaliga sammanflytande koppor som beskrevs bränna som eld. Hela kroppen blev som en böld. De få som överlevde sjukdomen blev på ett eller annat sätt lemlästade.

År 1779 dog 15 102 personer i Sverige i kopporna, medan Hammarö hade åtta dödsfall. Epidemin återkom 1784 och då avled 12 000 i hela landet och 11 stycken på Hammarö. Sjukdomen återkom med samma styrka år 1800. Då avled 29 personer på Hammarö.

En engelsman vid namn Jenner offentliggjorde år 1798 sin fullt

Cajsa Jansdotters kistplåt, avtecknad av Leif Ågren 1994.

Vykort av Hammarö kyrka och klockstapel från början av 1900-talet.

utbildade vetenskapliga vaccinationsmetod (samma år som Cajsa föddes) och den som på Hammarö började vaccinera efter denna metod, kokoppypningen, var kommissionslantmätaren E. A. Pfeiffer på Larberg. Han var initiativtagaren till att i första hand barnen blev vaccinerade år 1804 ca 40 stycken barn.

På sockenstämman bestämdes det, att klockaren skulle ha ansvaret att i fortsättningen vaccinera. Klockaren fick på allmänna sockenstämman visa ”Vederbörande Läkarbetyg att han var skicklig vaccinator”.

År 1814 gifte sig Cajsa med bonden Olof Ersson, född 7 februari 1789

Jäverön. I nedre vänstra hörnet skymtar Hammarön

på Gråberg. Hon var vid tillfället endast 16 år gammal. Olof var nio år äldre. De fick en son den 18 augusti 1816. Han fick namnet Erik och blev min morfars farfar. Nu hade man börjat ge vaccin mot smittkoppor och Erik fick vaccin. 1820 föddes en son Johan, men han avled samma år. En dotter föddes och fick namnet Anna Britta år 1824 och hon vaccinerades.

Båda makarna Jan Svensson och Anna Ersdotter på Rudstorp avled i smittkopporna år 1817. Även deras son Erik avled detta år. Dottern Anna Katrina och sonen Sven fick vaccin mot smittkoppor.

Cajsas make Olof Ersson på Gråberg avled i februari 1824 i smittkoppor. Bouppteckningen efter Olof gjordes den 27 februari 1824. De båda barnen Erik och Anna Britta var omyndiga varför Erik Andersson, Östanås var närvarande.

Cajsas syster Anna Katrina Jansdotter f. 1806 bodde kvar på föräldragården Rudstorp och gifte sig med sonen till Clas Norén, Gråberg: Petter Linnart Norén född 1802. Fadern Clas avled i smittkoppor 1823, sonen hade fått vaccin. Cajsa hade ärvt en del i Rudstorp efter sina

föräldrar, och Petter Lennart hade en del i Gråberg efter fadern Clas Norén. Den 6 februari 1829 bytte Cajsa och Petter Linnart mark med varandra enligt ett bytesbrev.

För alom som vederbör göra härmed veterligt det vi undertecknade med sundt förnuft och mogen öfverläggning byter egendomar med varandra; att jag Cajsa JansDotter byter bårt min ärfda egendom i Rud och Rudstorp på Hammarön, bestående tillsammans en åtten del efter helt till min svåger Petter Linnert Norén i Gråberg, emot en 6 del därstädes efter helt räknat; emot sjutjoen RD Penga som jag Cajsa JansDotter skall betala till min svåger Petter Linnert Norén som nu denna dag är ? re-värs betald altså af hända vi oss nemda egendoms lotter till varandra för oss och våra barn och efterkomman de evärdeliga brukare och behålla - och som tillträde skall ske på varandras egendomar den 25 mars 1829 uti sådant stånd han nu

för ögonen finnes, med förestående byte förklare vi oss på ömse sidor Nöjde som nedan i Rud d. 6 feb 1829.

*Petter PLN Linnert Norén
i Gråberg*

*Cajsa JansDotter
Wittnar*

Olof Anderson i Rud

Per PMS Nilson i Killanda

Man kan vidare se i de gamla på gården Gråberg bevarade handlingarna, att Cajsa Jansdotter fick lagfart för Gråberg år 1833 den 4 oktober enligt beslut av häradsrätten i Karlstad. År 1826 den 21 november, två år efter maken Olofs bortgång, födde Cajsa en dotter som fick namnet Cajsa Svensdotter. Hon skrivs som oäkta i kyrkboken. Hennes far var hemmansägaren i Gråberg, Sven Magnusson född 9 april 1792 i Varnum, med vilken Cajsa Jansdotter ingick äktenskap i juni 1829.

Cajsa Jansdotter avled 1837 i smittkoppor på Gråberg.

En bouppteckning efter Cajsa blev gjord 8 december 1837. Närvarande var barn i första giftet Erik Olsson, Gråberg samt dottern Anna Britta Olsdotter, och dottern Cajsa Svensdotter i äktenskapet med Sven Magnusson, för vilken morbrodern Petter Linnart Norén, Rud, blivit förmyndare, på grund av

Tre gårdar på Gråberg. Flygfoto från 1950-talet

Ordförande har ordet

att hon var född före äktenskapet med Sven Magnusson och skrevs som oäkta.

Dottern Anna Britta Olsdotter var gift med Anders Eriksson, Östanås. Fasta egendomen efter modern 1/6 del av Gråberg fördelades: Sonen Erik Olsson 1/12 del, dottern Anna Britta Olsdotter 1/12 del och dottern Cajsa Svensdotter 1/24 del.

Dottern Cajsa Svensdotters arv efter modern såldes på auktion. Cajsa Jansdotters son Erik Olsson och hans hustru Ingeborg Larsdotter var köparna. De köpte 1/24 del av halva kronoskattehemmanet Gråberg och 1/32 del av frälse-skattehemmanet Lilla Skagene.

Änkemannen Sven Magnusson, Gråberg, gifte om sig med Betty Schönbom från Lilla Skagene. De fick två söner Anders Magnus och Sven Gustaf. Betty var född 1812 på Gunnarskär. Om Cajsa Jansdotters svåger går att läsa i kyrkboken att 1842 i december "Dannemannen Petter Linnart Norén i Rud omkommit genom en olycklig och vådelig händelse i sjön".

Så lyckades jag reda ut vem Cajsa var. Hon var min morfars farfars mor.

Varför lämnade inte Cajsa mina tankar under dessa år sedan jag hittat hennes gravplats? Kanske ville hon berätta hur viktigt det är att få vaccin, när en svår epidemi liknande smittkopporna kommer. De vaccinerade barnen klarade sig, men de vuxna som inte fick vaccin avled i kopporna. Hade inte Cajsas son Erik överlevt så hade inte jag funnits heller. I dag drivs gården Gråberg av far och son i den sjunde och åttonde generationen av samma familj.

Den här hösten, som så många andra höstar, har många av våra medlemmar ägnat åt släktforskning. Några har nog även gjort slag i saken och lämnat DNA-prov med förhoppningen att få många intressanta träffar som svar. Förhoppningsvis har många av Er även tagit del av de arrangemang och forskarhjälpstillfällena som våra lokalgrupper ordnar ute i länet. Programverksamheten på Arkivcentrum i Karlstad lockar som vanligt många intresserade åhörare.

Våra lokalgrupper

Lokalgrupperna i Arvika, Grums, Hagfors, Kristinehamn, Sunne och Säffle gör ett riktigt bra jobb genom att anordna välbesökta föreläsningar och erbjuda forskarhjälp. Vid höstens lokalgruppsmöte på Arkivcentrum fascinerades jag över den bredd och det djup man lyckats fånga med då det gäller föreläsningar. Ta gärna kontakt med närmaste lokalgrupp om Du själv har ett intresseområde inom släkt- och hembygdsforskning som Du vill dela med Dig av.

Projektet "Inspelade i Värmland"

Då föreningen fick en förfrågan om att hjälpa till i det här projektet, se artikel på annan plats i tidningen, kunde jag inte ens drömma om det gavs vi skulle få från våra medlemmar och följare. Redan 10 minuter efter utskicket till medlemmarna kom första mailet om att få adoptera en socken för att hjälpa till. Innan dagen var slut hade totalt 20 personer adopterat 41 av de 55 socknarna!

Skriv Din historia

Jag vet att många släkt- och hembygdsforskare samlat på sig material om sin historia som utan problem skulle räcka till för att publicera. En del har påbörjat sin släktbok men inte kommit i mål på grund av att det ju alltid finns mer att skriva om.

Man har höga krav på sig själv och tror inte att det enkla liv ens förfäder levde kan intressera andra. Jag har nyligen skrivit om Bläsa, Eva och Brunetta... som inte är namn på några av mina anor, utan min farfars fars arbetshästar anno 1917. Min uppmaning är Skriv Din historia och dela med Dig av den till oss!

Medlemsvärning

En förening som växer är en stark förening och därför är medlemsvärning en viktig del i vårt arbete. Tänk om varje medlem föreningen ur sin bekantskapskrets skulle lyckas värva en enda ny medlem under 2018, tanken är svindlande! Men lika viktigt är förstås att behålla våra medlemmar genom att erbjuda intressanta föreläsningar, publicera spännande artiklar i medlemstidningen VärmlandsAnor samt vara aktiva på nätet genom VärmlandsRötter och genom vår Facebook-grupp, Värmlands Släktforskarförening.

Höstens arrangemang

Arkivens dag den 11 november arrangerades i Karlstad, Arvika, Sunne, Säffle, Kristinehamn och Kil. Själv deltog jag vid arrangemanget i bibliotekshuset i Karlstad. Föreningen hade bokbord, forskarhjälp och föreläsare. Många intresserade stannar till, både släktforskare och noviser, och det blir alltid tillfälle till intressanta samtal. Det finns ett stort intresse för släktforskning, och många blir fascinerade över hur snabbt det går att hitta några generationer bakåt.

Av föreningens yttre arrangemang i år återstår nu Forshaga julmarknad som arrangeras i Forshagas hembygdsgränd 25-26 november.

Avslutningsvis vill jag önska Er alla en riktigt **God Jul och ett Gott Nytt År!**

Lars-Göran Jansson,
tf ordförande

Kallelse till årsmöte

Lördagen den 17 februari 2018 klockan 13.00 håller Värmlands Släktforskarförening (873201-6897) årsmöte i Edbergssalen på Arkivcentrum, Hööksgatan 2, Karlstad.

Föreslagen dagordning

- 1 Årsmötet öppnas
- 2 Fråga om årsmötet anses stadgeenligt utlyst
- 3 Godkännande av dagordning
- 4 Val av mötesordförande
- 5 Val av mötessekreterare
- 6 Val av justerare tillika rösträknare
- 7 Styrelsens verksamhetsberättelse och räkenskaper
- 8 Revisionsberättelse
- 9 Fråga om styrelsens ansvarsfrihet
- 10 Motioner och förslag till årsmötet
- 11 Verksamhetsinriktning för 2018
- 12 Medlemsavgift för 2019
- 13 Budget för 2018
- 14 Val av ordförande för 2018
- 15 Val av ordinarie styrelseledamöter för 2018 och 2019. I tur att avgå är Lars-Göran Jansson, Monica Löf, Kjell Hasselroth och Bengt-Åke Svenningsson
- 16 Val av revisorer och revisorssuppleant
- 17 Val av redaktör för VärmlandsAnor för 2018
- 18 Val av redaktör för VärmlandsRötter för 2018
- 19 Val av valberedning för 2018
- 20 Övriga frågor
- 21 Årsmötet avslutas

Välkomna

Efter årsmötet bjuder föreningen alla deltagare på smörgåstårta i Almqvistsalen. Ett bra tillfälle för alla att träffas.

Årsmöteshandlingar

Årsmöteshandlingar bestående av förslagen dagordning, styrelsens förslag till verksamhetsberättelse samt ekonomiska rapporter kommer att publiceras senast den 7 februari 2018 på Värmlandsrötter, www.varmlandsrotter.se.

De kommer även att finnas tillgängliga i tryckt form i möteslokalen. Verksamhetsberättelse och ekonomiska rapporter kommer att publiceras i VärmlandsAnor nr 1 2018.

Släkt med Geijer – från skröna till sanning

av Janet Menard Clarke

Jag växte upp i staden Darien, Connecticut, på 1940- och 50-talen. Redan som mycket liten fick jag veta att jag var en svensk flicka och att jag skulle vara stolt över mitt ursprung. Min mormors föräldrar Karl Johan Sandström och Anna Lisa Salving kom till Amerika med sina två barn Agnes Charlotta och Karl Gustaf år 1886. Jag fick veta att Karl Johan var en duktig metallarbetare som fick ett bra arbete när han kom till USA och att familjen kom från Värmland. Jag fick också höra att min mormor föddes innan de var gifta och att hon kanske inte var Karl Johans biologiska barn.

Jag fick också höra att vi var släkt med den berömda svenske författaren Erik Gustaf Geijer och han närmast ansågs som kunglig. Vi hade "kungligt blod", eller kanske "blått blod". Med detta menades att vår släkt var speciell. I Amerika bryr man inte sig så mycket om kungligheter och vi tyckte bara detta var en rolig berättelse. Vår familj samlades vid sommarhuset i Kennebunkport, Maine, med flera av min mors mostrar och morbröder och deras familjer. De äldre drack kaffe och sjöng lustiga svenska visor, och pratade även lite svenska. Jag fick lära mig "Tack så mycket", och "var så god". Det är all svenska jag kan. Alla vi flickor fick äran att vara Sankta Lucia, med ljuskrona och vitt linne och dela ut kakor. Julafton firades med svenskt smörgåsbord, med köttbullar, skinka, risgrynsgröt, lingonsyll, sill, ost och "Glogg".

Ibland kom frågan om släktskapen med Geijer upp. Det talades om att resa till Sverige och

Värmland för att söka efter familjens rötter. Det var en dröm, men ingen reste någonsin. Det här var på 1950- och 1960-talen och att resa så långt var inte så enkelt och billigt som idag. Så fick jag höra, för mer än 20 år sedan, att vi inbjudits till ett ofentliggörande av ett testamente i Sverige. Kanske skulle vi få ära något? Men ingen kunde åka, och det verkar märkligt när jag tänker tillbaka idag. Dessutom verkar alla andra ha glömt den här händelsen. Men alla Anna Lisas barn har gått ur tiden idag och de här minnena har återberättats i mer än 70 år.

Innan vår mamma dog, så skrev hon ned en del berättelser om hur vi skulle kunna spåra våra rötter till släkten Geijer. Vi fick med oss denna information när vi besökte Arkivcentrum Värmland denna sommar och det var nyckeln till att finna familjekopplingen!

Min syster, Sue Duffield, hennes dotter Nancy Bunker, två barnbarn, Sarah och Sueann Bunker och jag själv, Janet Clarke, tillsammans med min make Gary, gjorde sommaren 2017 den efterlängtdade resan

Familjen Sandström från Stömne efter ankomsten till Amerika. Karl Johan Sandström med maka Anna Lisa f. Salving och barnen Karl Gustaf, Elin och Agnes Charlotta.

till Sverige för att söka vår familjs rötter. Vi hade lyckan att bli väl omhändertagna av två av våra svenska vänner vi känt sedan de var utbytesstudenter på high school i vår stad, Margaretha Lundh från Skara (med make Lennart) och Madeleine Ströje Wilkens från Hammarö. Vi besökte Stömne, byn där familjen Sandström hade bott, Stavnäs kyrka, Selma Lagerlöfs Mårbacka

och Geijersgården i Ransäter där vi fick en egen visning av Christoffer Geijer, efter att vi berättat historien om att vi skulle vara släkt med familjen Geijer.

Nästa dag besökte vi arkivet där Carl-Johan Ivarsson och Britt-Marie Johansson mötte oss. När vi följde spåren bakåt, kunde vi lära oss fler intressanta saker om våra förfäder. De var troligen mycket fät-

Forskning pågår på Arkivcentrum. Från vänster Margareta Lundh, Sarah Bunker, Nancy Bunker, Sueann Bunker och Janet Clarke. Sittande Britt-Marie Johansson och Sue Duffield. Foto: Carl-Johan Ivarsson

tiga, eftersom järnbruket i Stömne var väg att nedläggas, och det var ont om arbete. Människor flyttade för att söka sig ett nytt liv i Amerika. Vi sökte i Stavnäs kyrkböcker och fann att de kunde läsa och hade tillräckliga kunskaper, och att de döpts och vigts i Stavnäs kyrka. Och slutligen kunde vi bekräfta att vår mormor föddes utom äktenskapet men att Karl Johan Sandström erkände henne som sitt barn. När vi sökte efter Anna Lisa Salving fann vi hennes mor, Märta Andersdotter och hennes mormor Anna Lisa Geijer. Där fanns beviset, vi var verkligen släkt med familjen Geijer! Den här resan var verkligen en otrolig upplevelse! Vi kunde aldrig drömma om att få möta så många underbara människor som vi fick så mycket hjälp av vart vi än kom.

Redaktörens kommentar

Den 7 juli fick Värmlands Släktforskarförening ett meddelande från den i artikeln nämnde Lennart Lundh, om att några amerikaner sökte rötter i Värmland och ville ha hjälp redan kommande måndag på Arkivcentrum. Britt-Marie Johansson och undertecknad hade möjlighet att hjälpa till och träffade den 10 juli systrarna Sue Duffield och Janet Clarke med följe. Det finns familjeskröner i många familjer. Här hade traditionen om en koppling till slakten Geijer levt vidare under en mycket lång tid. Det visade sig alltså, att det var Sues och Janets mormors mormors mor Anna Lisa Geijer (1776-1820) som tillhörde den kända slakten.

Anna Lisa Geijer finns med i Lennart Geijers bok *Slakten Geijer jämte dotterläkterna von Geijer och af Geijerstam* (1953) på sidan 56, där det kan inhämtas att hennes far Henrik Geijer (1737-1801) "titulerades brukspatron, hade ej något stadigvarande yrke". Det finns flera i Henrik Geijers familj, som Lennart Geijer inte kunnat spåra. Familjen bodde mestadels i Borgvik och Kisterud, Gillberga. Anna

Mitt liv som kontaktperson i Kristinehamnsgruppen

av Gunnel Larsson

Började redan 1986 med släktforskning. På den tiden bodde jag i Ludvika och fick hyra rullfilmer, från Karlstad, eftersom jag är värmlänning av födsel och ohejdad vana.

När jag kom tillbaka till Kristinehamn 1994 hade jag sagt upp mig från min släktforskning, men jag hade en arbetskamrat och väninna, som ville forska o jag sa: anmäl dig till en kurs. Hon ville inte gå själv, men jag tänkte en stund och sa: jag följer med, så kanske jag kommer igång igen. Vi anmälde oss till en kurs, som Stig Jonasson hade.

Stig och jag bodde nästan grannar och en dag möttes vi, när han var på hemväg och jag på väg till en datakurs, som jag hade. Han beordrade mig, att fortsätta i hans spår, som cirkelledare i släktforskning. Jag nekade stenhårt, men jag hamnade trots allt där till slut. Vid en träff på biblioteket, träffade jag Gunnel Lunde, som jag på något vis kände, att hon hade någonting som gav mig mer.

Så blev det diskussioner om en förening eller grupp i Kristinehamn. Jag var med på första mötet, men tyckte, att detta kunde de få ha för sig själv. Jag kan forska i alla fall. Efter något år som kursledare så

hamnade jag i alla fall i Kristinehamnsgruppen och eftersom jag haft mycket (och väldigt bra) kontakt med dem som ville forska, så blev jag en av kontaktpersonerna.

Tillsammans med Kurt Eriksson, Lars Wahlmark, Bosse Axelsson och Olof Andersson, har vi lyckats ganska bra, tror jag. I stället för Bosse, när han hoppade av, kom Eva Lundström in och hon var verkligen en bra hjälp. Hela detta gäng, Kurt, Eva, Lars, Olof och jag har haft problem med vår egen eller närståendes hälsa, cirka två år och det gjorde, att fler av oss har valt, att hoppa av. Det skall väl också nämnas, att vi har haft alla våra träffar och kurser på Kristinehamns Bibliotek.

Alltså, Eva hoppade av sommaren 2016, men dyker upp ibland. Kurt och jag bestämde, att vi skulle hoppa av vid nyår, också 2016. Vid julavslutningen i december 2016, blev både Eva och jag avtackade med julblomma, choklad och inte minst sång. Kurt var tyvärr inte närvarande.

Tyvärr, så kan vi väl inte ge oss riktigt. Kurt har gett sig in i hetluften igen. Eva dyker upp ibland, när hon har tillfälle och själv håller jag i nybörjarkurser.

Lisa Geijer var fyrmänning med den berömde Erik Gustaf Geijer (1783-1847). Deras gemensamme farfars farfar var Kristoffer Geijer, född 1639.

Släktforskningen kring Sues och Janets värmländska rötter är inte avslutad, det finns mer trådar att

nysta i. Men det vi hittills kommit fram till har visat, att man inte skall underskatta familjehistorier om kopplingar till kändisar. För ibland visar sig skrönan vara sanning!

Carl-Johan Ivarsson

Nr 212

Antavlan är min farfars, David Brattén. Under min uppväxt pratades det ibland om att namnet Brattén hade sitt ursprung i Norge, men någon släkt där hörde jag aldrig talas om. Jag tänkte inte mer på det utan först när min pensionering närmade sig började jag intressera mig för namnet och bestämde mig för att ta reda på varifrån jag kom och ursprunget till mitt mycket ovanliga flicknamn. Jag började därför med släktforskning och satte upp ett mål; att hitta ursprunget till namnet Brattén.

David Bratténs far, Gustaf Ludvig Brattén, föddes 3/7 1839 som "oäkta" barn till pigan Britta Månsdotter i Solbacken, Övre Ullerud (C:6, s. 35). Britta hade redan tidigare fött ett barn, "oäkta" Maria, som dog i späad ålder. Gustaf Ludvig är i husförhörlängden 1840-1844 för Övre Ullerud (AI:10, s. 44) skriven i Förby tillsammans med modern Britta. Prästen har där gjort några anteckningar som jag tycker är mycket märkliga. Så här har prästen skrivit:

"Wistas i Sillerud hos Pr Dalén 41 likaså 42 födt oägta barn 2nd ggr. - ihus hos - inackorderad hos Backst pig Maria Larsdr".

Mycket riktigt hade pigan Britta Månsdotter följt socknens förre pastor, Dalén, och hans familj när de 1841 flyttade till Sillerud (Sillerud AI:22, s. 61). Någon attest utfärdades inte. Prästfamiljen flyttade 1845 vidare till Töcksmark och pigan Britta följde med (Töcksmark AI:13, s. 242 och AI:14, s. 191). Även i dessa böcker finns anteckningar om att Britta inte hade någon attest. Först 1849, då sonen Gustaf Ludvig var omkring 10 år flyttade Britta tillbaka till Övre Ullerud. Jag har inte hittat några anteck-

ningar i flyttningslängderna om dessa in- och utflyttningar. Sonen Gustaf Ludvig synes under denna tioårsperiod ha varit inackorderad i Övre Ullerud hos pigan Maria Larsdotter men några anteckningar om inackorderingen eller eventuella betalningar finns inte i sockenprotokollen. Frågor jag ställt mig är varför denna inackordering och vem som betalade.

Jag har inte hittat några anteckningar om vem som är far till Gustaf Ludvig men från pojkens 10-årsålder finns tre olika efternamn antecknade; i tur och ordning Ottosson, Olsson och Brattén.

Det först antecknade namnet, Ottosson, finns i längden 1845-1852 (AI:11a, s. 75) och tycks vara skrivet 1849 då Britta kom tillbaka till Övre Ullerud. I nästa längd, för 1850-1860 (AI:12a, s. 95), finns antecknat Olsson som efternamn och i längden för 1861-1865 (AI:13, s. 81) har prästen ursprungligen skrivit Olsson för att senare stryka över det och skriva dit Brattén. Men redan 1860 hade Gustaf Ludvig som 21-åring tagit värvning som fältjägare och i militärrullorna registrerats som Gustaf Ludvig Olsson Brattén. Hur tänkte ynglingen när han tog sig namnet Brattén.

Tre efternamn finns således antecknade; Ottosson, Olsson och Brattén. Nästa uppgift blev därför att söka i kyrkoarkivet för den gård där Britta var piga hösten 1838 då pojken borde ha avlats, nämligen Bergskog i Sunne. Där fanns vid den aktuella tidsperioden inte någon med namnet Olof men däremot en person med namnet Otto. Och han hade dessutom efternamnet Brattén! Märkligt sammanträffande eller är det barnafadern? Otto Ludvig Brattén var född 1813 och ogift under hösten 1838. Han vistades på Bergskog som lantmäteriauskultant och gifte sig några år senare med Maria Olofsdotter från Gylleby i Sunne. Kan denne Otto vara far till Gustaf Ludvig Brattén? Ja, det misstänker

jag starkt. Båda bär andranamnet Ludvig, ett namn som inte alls förekommer i Brittias släkt eller ens i hennes födelseort Ransäter eller Övre Ullerud. Och efternamnet Brattén är mycket ovanligt och av det slag som jag inte tror är så lätt att bara hitta på, i vart fall inte om man är 20 år och bor i Övre Ullerud på 1860-talet. Brittias första barn fick namn efter Brittias mor, Maria Persdotter, och det ligger därför nära till hands att tro att sonen fick namn efter fadern.

Vem var då denne Otto Ludvig Brattén? Hans far, Jonas Andersson Brattén, föddes i Grava 1774 (Grava CI:4, s 205) och var sedermera präst i Rämmen. I husförhörlängden för Norra Skived i Grava (AI:15, s. 149) hittar jag Jonas som "studios". Prästen har vid Jonas namn antecknat efternamnet Bratténius, vilket förmodligen tagits efter moderns födelsesocken, Brattfors. En teologi studerande kunde ju på den tiden inte heta Andersson och ett efternamn kopplat till socken namnet Grava för en blivande präst var nog inte så lämpligt att ta.

Mitt mål, att finna ursprunget till mitt flicknamn Brattén, anser jag mig därför ha mått. Svaret är att det kommer från Brattfors. Jag har dock inte i antavlan skrivit in Otto Ludvig Brattén som fader till Gustaf Ludvig Brattén och anledningen till det är att jag förstås inte kan vara 100 procent säker. Kanske kan någon läsare ge mig tips eller stöd för min teori?

DNA-test skulle kanske kunna ge mig ett säkert svar. Men jag har inte hittat någon manlig ättling till den förmodade fadern. Den fråga jag ställer mig nu är om det är någon mening med att spåra upp någon kvinnlig ättling för mtDNA-test. Jag har ännu inte bestämt mig om jag ska gå vidare den vägen.

Ulla Lloyd
Fridhemsgatan 27
112 40 Stockholm
ulla.lloyd@gmail.com

Antavla nr 212		Upprättad för David Brattén, f. 22/1-1899 i Norra Stensdalen, Ransäter (S)			ff (4) t. Ulla Lloyd. Alla orter i (S) län	
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V		
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63	ÖU = Övre Ultenud ÖÄ = Östra Ämtervik	
Nr 2. år						
Brattén						
Gustav Ludvig						
Målare						
f 3/7 1839						
ÖU, Förby, Solbacken						
d 13/5 1921						
Ransäter, Stensdalen N						
g 17/12 1892						
Ransäter	Månsdotter	Ersso, Måns. Dagkarl	Arvidsson, Erik	Björnsson, Arvid	1704, ÖÄ - 20/1 1791, ÖÄ, Skacksjö	
Nr 1. ansökare	Britta	f 20/9 1779, Sunne, Gyllebytorpen	f 1/7 1748, ÖÄ, Skacksjö - 3/5 1801, ÖÄ	Nilsdotter, Gertrud	f 1697, Ö Ämtervik	
Brattén	Piga	d 28/8 1822, Ransäter, Munkfors	Nilsdotter, Britta	Månsso, Nils	f 1718, Ö Ämtervik	
David	f 18/7 1810	g 17/6 1810, Ransäter	10	Håkansdotter, Kerstin	f 1722, Ö Ämtervik, Östmanby	
Jordbruksarbetare	Ransäter, Munkfors	Persdotter, Maria				
f 22/1 1899	d 10/3 1889	f 1779, N Råda				
Ransäter, Stensdalen N	ÖU, Prästbol	d 15/8 1820, Hammarö, Lunden	5			
d 24/5 1972			11			
Ransäter, Stensdalen N	Olofsson	Ersso, Olof. Torpare, åbo	Olofsson, Erik	Persso, Olof	17/9 1726, N Råda, Sörby - 12/4 1797, N Råda	
g 30/5 1925	Erik	f 26/9 1794, N Råda, Sörby	f 1/8 1771, N Råda - 2/1 1844, N Råda	Persdotter, Marit	1/8 1736, N Råda, Sörby - 29/12 1813, N Råda	
Ransäter	Torpare	d 31/1 1856, N Råda, Sörby	Olofsdotter, Kerstin	Jonsson, Olof	20/3 1719, N Råda, Sörby - 20/4 1787, N Råda	
Bäckström	f 5/3 1826	g 31/3 1823 i N Råda	12	Persdotter, Britta	f 24/2 1727, N Råda, Sörby - 15/7 1796, N Råda	
Anna Matilda	N Råda, Sörby	Larsdotter, Ingeborg	Jonsson, Lars	Persso, Jon	f 20/11 1718, N Råda	
f 16/8 1904, Ransäter	d 16/8 1896	f 12/5 1785, N Råda, Skymnäs V	13/9 1758, N Råda - 27/3 1817, N Råda	Nilsdotter, Ingeborg	f 13/12 1723, Ekshärad, Skoga S	
Nr 3. mor	N Råda, Lakene	d 7/12 1807, N Råda, Lakene	Olofsdotter, Britta	Jonsson, Olof		
Ersdotter	g 1/9 1861, N Råda		13	Håkansdotter, Karin		
Ida Kristina	Olofsdotter	Jonsson, Olof. Torpare, åbo	Nilsson, Jon	Jonsson, Nils	5/2 1723, N Råda, Lakene - 26/1 1787, N Råda	
f 7/5 1862	Marit	f 17/7 1797, N Råda, Lakene	3/11 1751, N Råda - 13/4 1805, N Råda	Persdotter, Karin	13/1 1722, N Råda - 27/5 1788, N Råda, Lakene	
N Råda, Lakene	f 7/9 1832	d 8/2 1863, N Råda, Lakene	Olofsdotter, Britta	Persso, Olof	f 1729, Ekshärad	
d 19/5 1940	N Råda, Lakene	g 26/12 1823, N Råda	14	Larsdotter, Kerstin	f 1735, Ekshärad	
Ransäter, Stensdalen N	d 20/10 1917	Persdotter, Gumilla	Nilsson, Per	Persso, Nils. Dräng	d 11/3 1775, N Råda, Skymmshägen	
30/3 2017	N Råda, Lakene	f 7/3 1793, N Råda, Forshult	16/7 1759, N Råda - 30/10 1809, N Råda	Håkansdotter, Gumilla	20/1 1734, N Råda - 15/1 1810, N Råda	
		d 5/3 1845, N Råda, Lakene	Börjesdotter, Marit	Elofsson, Börje	20/8 1726, N Råda, Kvarnäs - 12/2 1792, N Råda	
			15	Persdotter, Kerstin	1731, N Råda, Skräppvålen - 9/5 1812, N Råda	

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

Boden-Anan 2017:3 (Boden Överluleå Forskarförening): Spökerierna i Gustafsfors skola av *Margareta Ekman*. Gäller Gustafsfors i Gustav Adolf.

Diskulogen nr 118 (Föreningen DIS): DNA-resultaten vände upp och ned på allt av *Mathias Gyllenstein Söderström*. Om den värmländska släkten Allström.

DIS-Play 2017:4 (DIS-Öst): Min resa till norra Värmland av *Börje Olsson*.

Fahlu Släktforskarblad 2017:3 (Falu Släktforskarförening): Skarp-rättarna – en föraktad yrkeskår av *Per Carlsson*. Bl.a. om Sven Fagerberg, född 1772 i Värmland. Kom till Falun från Valbo 1812 och flyttade till Tuna 1817.

Hembygds-Nytt 2017:2 (Forshaga Hembygdsförening): Folkskolan 175 år av *Gunnel Johansson*. Sagor och legender om Dyvelstenen av samma författare.

Näverluren 2017:3 (Värmlands Hembygdsförbund): Glasbruket i Liljedal av *Berit Juhl*. Det läste jag i tidningen! Svensk-amerikanska tidningar på nätet av *Elisabeth Thorsell*.

Släktrådet juni 2017 (Nordvärmlands Släktforskarförening): Om bröllopp i Norra Ny 23 april 1859. Antavla för Gustaf Adolf Söderkvist, född 1903 i Stället, Norra Ny, död 1991 i Stora Kil. Anor i Stora Kil, Sunne, Gustav Adolf och Norra Råda

Annat

Næverkanten 2017:3 (Åsnes Finnskog Historielag): Noen av Oddvar Udneseths minner fra unge år och krigstid av *Else Hanna Tendø*.

Släkthistoriskt Forum 2017:4 (Sveriges Släktforskarförbund): Tema om psykvårdens historia: ”I dårskapens dunkla tidevarv”.

Maria Pettersdotter var min morfars farmor. Hon var gift med hemmansägaren och kyrkvärden Magnus Eriksson i Lungälven (Lungälvstorp), Lungsund. Marias mor härstammade från en hammarsmedssläkt verksam i Storfors. Morfadern Erik Mickelsson var hammarsmedsmästare i Storfors. Hennes mormors far Olof Jakobsson var hammarsmed och ålderman vid samma bruk. Olof Jakobsson var sannolikt son till Jakob Leeksson och därmed besläktad med en av Skarphyttans första ägare, Leek Andersson. Även Olof Jakobssons svärfar Petter Eriksson var hammarsmedsmästare vid Storfors.

Maria Petterssons morfars farfar Erik Tholsson i Fallet (Västanbäck), Lungsund var nämndeman. Jag har fram till nu inte lyckats lista ut vem Eriks första hustru Margareta Nilsdotter var. Nyligen hittade jag dock uppgifter i Färnebo Härads domböcker som möjligen kan ge svar på denna fråga.

Enligt Färnebo Härads dombok AIa:15, 1710-1712, sidan 313 finns bland uppbudena för 1711 ett som rör Erik Tholsson. Där står ”Margareta Mickelsdotters arfslott i torpet Västanbäck för Erik Tholsson ibid som inlöst af dess svärmoder Lisen Mickelsdotter för 120 daler kopparmynt efter instrumentet af 1702 den 26 sept”. Det tredje uppbudet i denna sak finns på sidan 411 i samma dombok.

Av Färnebo Härads dombok AIa:6, 1692-1695, sidan 176 framgår följande: ”lät hustru Margareta på Fallet inteckna ett testamente de dato den 30 maj 1694 under bergsfogden H. Elias Hults och capellanen H. Hallsteens vittnesbörd der utinnan hon skänker och testamenterar till sin systerdotter Margareta Nilsdotter och

hennes man sin arfve och bördköpta jord på Fallet som halfparten ibm, jämte lösören emot skötsel, föda och försorg i döddagar, samt hederlig begravning efter begäran in quantum juris antecknat blev”.

Ur Färnebo Härads dombok AIa:8, 1697-1700, sidan 17: ”efter begäran av hustru Margareta i Fallet i Bjurbäcken beordrades Gustaf Kyllander och nämndemannen Erik Månsson i Storbran att i laga tid byta ut hennes andel i salig Nils Nilssons fasta och lösa efterlämnade egendom här i staden”.

Enligt Filipstads dopbok döptes den 5 september 1666 ett flickbarn Margareta vars far hette Nils Nilsson. Detta årtal stämmer rätt väl med Margareta Nilsdotters åldersangivelser. Året därpå (1667) i november föddes barnet Rusina, som också hon hade en far vid namn Nils Nilsson. Om dessa båda flickor var systrar vågar jag bara gissa. Det fanns nämligen en piga vid namn Rusina Nilsdotter i Fallet, som år 1698 gifte sig med drängen Nils Olsson i Lungälven.

Margareta Nilsdotter avled 1701 endast 34 år gammal. Erik Tholsson gifte om sig året därpå med Anna Jonsdotter från Skälstabacken.

Enligt Lungsunds dödbok avled Marit Mikaelssdotter i Fallet den 8 oktober 1711, där hon ”fört ett vackert leverne, 79 år”.

Min tolkning av ovanstående är att Erik Tholssons första hustru Margareta Nilsdotter är barnbarn till Mickel Hansson i Bjurbäcken och att hennes föräldrar är Elisabet (Lisen) Mickelsdotter och rådmannen Nils Nilsson i Filipstad. Jag har i detta mitt antagande haft stor nytta av Anita Carlstedts artikel i VärmlandsAnor 2003:1 om hammarpatronen Michel Hansson. Jag skulle uppskatta om någon kan bekräfta eller dementera mina teorier.

Britt-Marie Gerdin
Gnejsstigen 4
196 33 Kungsängen
bm.gerdin@outlook.com

Antavla nr 213	Upprättad för Maria Pettersdotter, f. 22/6 1793 i Hytte, Lungsund (S)				mf fm (25) t. Britt-Marie Gerdin. Alla orter i (S) län	
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V		
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63		
Nr 2, <u>fär</u>	Jansson					
Jansson	Johan	f				
Petter		d				
f 21/7 1754	f c 1725	g	8			
Kroppa, Nykroppa	d 24/9 1802	f				
d 3/12 1826	Kroppa, Hjulmakartorp	d				
Lungsund, Hytte	g 1/11 1750, Kroppa	4	9			
g 26/9 1779	Nilsdotter					
Kroppa	Stina	Nilsson, Nils				
Nr 1, <u>ansökare</u>		f c 1705				
Pettersdotter	f c 1730	d ..8 1767, Kroppa, Hjulmakartorp	10			
Maria	d 12/10 1800	g 13/10 1728, Kroppa				
f 22/6 1793	Kroppa, Hjulmakartorp	Johansdotter, Annika		Olofsson, Johan		
Lungsund, Hytte		f 10/2 1700, Kroppa, Højden				
d 30/8 1883		d 20/9 1788, Kroppa, Hjulmakartorp	11			
Lungsund, Lungälvsorp	Michelson	Eriksson, Michael		Tholsson, Erik. Nämndeman		
g 11/10 1818	Erich	f 22/3 1698, Lungsund, Fallet		Varnum? - <1749, Lungsund, Fallet		
Lungsund	Hammarsmedsmästare	d 12/4 1761, Lungsund, Fallet		Nilsdotter, Margareta		
Eriksson	f 30/9 1723	g 16/10 1722, Lungsund	12	c 1667 - 27/1 1701, Lungsund, Fallet		
Magnus	Lungsund, Fallet	Svensdotter, Margareta				
f 5/1 1787, Lungsund	d 13/10 1807	f c 1699				
Nr 3, <u>mor</u>	Kroppa, Storfors	d 24/5 1767, Lungsund, Fallet	13			
Ersdotter	g 16/9 1750, Kroppa	Jacobsson, Olof. Hammarsmed				
Lisa	Britta	f c 1695				
f 9/3 1757	f 21/12 1729	d 3/5 1767, Kroppa, Storfors	14			
Kroppa, Storfors	Kroppa, Fors	Pettersdotter, Margareta		Ersson, Petter. Hammarsmedsmästare		
d 4/8 1827	d 13/1 1801	f 21/8 1703, Kroppa, Fors		c 1665 - 18/6 1749, Kroppa, Storfors		
Lungsund, Hytte	Kroppa, Storfors	d 22/7 1759, Kroppa, Storfors	7	Nilsdotter, Ingrid		
7/6 2017		g 15/6 1670 - 19/11 1749, Kroppa, Storfors	15			

Vårens program 2018

Arvika

Träffar: Biblioteket - Andra måndagen i månaden kl 17 – 19.

8 jan. Diskussionskväll

12 feb. 12 mars, 9 apr. Program meddelas senare

14 maj. Diskussionskväll

Forskarhjälp tredje tisdagen i månaden, kl 15-18 på biblioteket: 16 jan. 20 feb. 20 mars. 17 apr. 15 maj samt lördag 10 mars kl. 10.30-14

20 jan. Släktforskningens Dag på biblioteket. Ewa Sjöqvist Persson om DNA-forskning kl. 11. Därefter forskarhjälp kl. 12.30-14.

Grums

Program på Konferensen, Gruvan, Sveagatan 118:

16 jan. kl. 18: Lite tå hört

20 feb. kl. 18: Agnhammar förr i tiden. Mats Sundh

20 mars kl. 18: Silbodalsprästen. Staffan Svanqvist

17 apr. kl. 18: Glavabygden. KG Lindgren

Lörd. 20 jan. kl. 10-14 på biblioteket. Släktforskningens dag. Eva Eriksson berättar om ”Agenter, propaganda och motståndsrörelse – en del av emigrationsindustrin” kl. 12

Forskarhjälp på biblioteket: 11/1, 25/1, 8/2, 22/2, 8/3, 22/3 kl. 15-18

Säffle

Måndag 29 jan kl. 17.30 Skrönor och historier från väst. Medlemmar medverkar. Biblioteket

Måndag 26 feb. kl. 19. Eva Eriksson om sin nya bok om emigration. Biblioteket

Måndag 26 mars kl. 19. Kenneth Larsson berättar. Biblioteket

Måndag 23 apr. kl. 19. Esaias Tegnér och Säfflebygden. Olle Hansen. Biblioteket

Måndag 29 maj kl. 18. Utflykt till von Echstedtska gården.

Karlstad

Alla aktiviteter sker på Arkivcentrum, Almqvistsalen eller Edbergssalen. Programmen genomförs i samarbete med Arkivcentrums institutioner.

Lördag 20 jan. Släktforskningens Dag. Bl. a. föredrag om emigrantforskning på nätet med Anna-Lena Hultman.

Måndag 5 feb. kl 14: Värmlands museums arkiv med Linda Höglund

Torsdag 22 feb. kl. 18.30: En historisk bildvandring i Karlstad 1868-1918. Peter Sörensen

Måndag 5 mars kl. 14: Gårdsforskning med Gunilla Didriksson

Torsdag 22 mars kl. 18.30: C. A. Gottlunds resor i finnbygderna med Niclas Persson

Torsdag 12 april kl. 18.30: Släktforskning med DNA med Peter Niwong (Favorit i repris!)

Torsdag 26 april kl. 18.30: Om Värmlands sjöfartsgille

Kristinehamn

Program våren 2018 på bl.a. Biblioteket

Forskarhjälp i släktforskarrummet, kl.14-17. Andra tisdagen varje månad, 13/2, 13/3, 10/4, 8/5

”Snacktjäm” för daglediga, hörsalen kl 14-17. 30/1, 20/2, 20/3, 17/4 och 15/5

Föredrag, mm; hörsalen biblioteket kl.18.30

Tisdag 6 feb. Mariebergs sjukhus Lars Johansson, Jan Bäckström

Tisdag 6 mars. Kristinehamns Mekaniska Verkstad (Preliminärt)

Tisdag 24 apr. Missionsrörelsen i Kristinehamn Erik D Rosenqvist

Tisdag 22 maj Våravslutning endast medlemmar o anmälan. kl.18.00

Släktforskningens dag – Tema Arkiv, Bildarkivet

Lördag 20 januari, kl.10-15. Föredrag om Stadsarkivets olika delar och möjligheter. Barbro Persson.

Släktforskarjour med läshjälp mm. i Släktforskarrummet (biblioteket) kl. 10 - 13

Kurser i släktforskning

Allmän grundkurs i släktforskning samt hur arkivera all information, kommer att anordnas under februari eller mars så snart tillräckligt många anmält intresse.

Anmälan till Gunnel Larsson, gunnel.larsson3@comhem.se

Hagfors

Forskarhjälp på biblioteket kl 14-17: Torsdagarna 11/1, 25/1, 8/2, 22/2, 8/3, 22/3, 5/4, 19/4.

Ändrade program meddelas på Värmlandsrötter, liksom på föreningens Facebook-sida.

Vår programverksamhet
genomförs i samarbete med

